

ภาคผนวก

- ① **สถานการณ์การพัฒนาและทิศทางการปรับตัวของประเทศ**
 - ② **การบริหารจัดการทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
 - ③ **การบริหารจัดการทุนทางเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
 - ④ **การบริหารจัดการทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
-
-

ภาคผนวก ③

**การบริหารจัดการทุนทางเศรษฐกิจ
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**

ภาคผนวก ③

การเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1 บทนำ

1.1 การพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมาได้สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากขึ้น ฐานเศรษฐกิจมีความหลากหลายมากขึ้น การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจหลังวิกฤตทำให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามนับว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจยังเป็นการเร่งการขยายตัวด้านปริมาณค่อนข้างมาก โดยที่การให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิตซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับ การปรับปรุงประสิทธิภาพทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐนั้นยังไม่เพียงพอ จึงเกิดความไม่สมดุลและยัง เป็นความเสี่ยงโดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์ที่การแข่งขันในระบบเศรษฐกิจและการเงินโลกรุนแรงมากขึ้น ตามลำดับ การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยยังต้องขึ้นอยู่กับปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิต การพึ่งพาวัตถุดิบและค่าแรงราคาถูก และต้องพึ่งพิงปัจจัยภายนอกทั้งวัตถุดิบ ทุนและเทคโนโลยี และ ตลาดส่งออกอย่างมาก ในขณะที่เศรษฐกิจภายในประเทศก็ยังขาดความเข้มแข็งอย่างเพียงพอที่จะ เป็นภูมิคุ้มกันและลดความเสี่ยงจากภาวะความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและปัจจัยภายนอกอื่น ๆ อาทิ ราคาน้ำมัน การแข่งขันและการกีดกันทางการค้า และความขัดแย้งทางการเมืองของประเทศ ผู้นำทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 จากการประเมินสถานการณ์และการใช้ทุนทางเศรษฐกิจของประเทศแสดงว่า คุณภาพ ทุนของประเทศไทยยังอยู่ในระดับต่ำ การใช้ทุนยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากสาเหตุที่สำคัญคือ โดย เฉลี่ยแรงงานยังขาดทักษะ ขาดองค์ความรู้และการนำเอาองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ยังมีจำกัด ในขณะที่การพัฒนานวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังมีน้อย จึงยังต้องพึ่งพาต่างชาติ มากในเรื่องแบรนด์ สิทธิทางการค้าจากต่างประเทศ และวิทยาการต่างๆ ดังนั้นผลตอบแทนสุทธิจาก การลงทุนที่เป็นของประเทศไทย ชุมชนไทย และแรงงานไทยจึงยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจาก ผลตอบแทนส่วนหนึ่งต้องไหลล้นออกไปยังต่างประเทศ ในขณะที่การลงทุนโดยวิสาหกิจชุมชนหรือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นกิจการของคนไทยยังเป็นการลงทุนที่มีผลตอบแทนต่ำ เนื่องจากยังขาดวิทยาการ นวัตกรรม และการบริหารจัดการที่เหมาะสมทั้งในด้านการผลิต การตลาด และการส่งมอบหรือการกระจายสินค้า นอกจากนี้การขาดการบริหารจัดการภาคการเงินที่เหมาะสม และความไม่สมดุลในการพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนทำให้ยังไม่สามารถใช้เครื่องมือทางการเงินใน การสนับสนุนให้เกิดการระดมทุนไปสู่สาขาการผลิตที่มีประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งยังต้องเร่ง พัฒนาช่องทางในการสนับสนุนสินเชื่อสำหรับรายย่อยเพื่อให้กลุ่มรายย่อยและรากหญ้ามีโอกาสและ ช่องทางในการพัฒนาทุนของตนได้มากขึ้น โดยที่ในขณะเดียวกันก็ต้องจูงใจให้เกิดการออมซึ่งนับเป็น การสร้างทุนต่อให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นการสร้างหลักประกันสำหรับประชาชนในขณะที่ โครงสร้างประชากรเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้นตามลำดับ

1.3 การเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและนำมาใช้อย่างเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศจึงเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศในระยะยาว ทั้งนี้ต้องกำหนดแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 10 เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยในระยะยาวที่มีเป้าประสงค์ที่จะให้ระบบเศรษฐกิจไทยเป็นเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกมากขึ้น (openly creative nation) มีโครงสร้างฐานการผลิตที่เป็นบริการและการเกษตรในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาเพิ่มคุณค่าบนฐานความรู้และความเป็นไทย เป็นเศรษฐกิจที่การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การใช้พลังงานมีประสิทธิภาพ และประหยัด (Green, energy saving & efficiency) และมีการออมมากขึ้นโดยที่ช่องว่างการออมและการลงทุนลดลง ทั้งนี้การกำหนดแนวทางการพัฒนานั้นอยู่บนพื้นฐานการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านทุนเศรษฐกิจภายในประเทศ ซึ่งแสดงว่าประสิทธิภาพการใช้ทุนยังต่ำ ยังต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกมาก และการผลิตยังเป็นการผลิตบนฐานทรัพยากรเป็นหลัก และการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนาที่สำคัญที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญทั้งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ และการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งชี้ว่า การรวมตัวทางเศรษฐกิจและการเงินในยุคโลกาภิวัตน์จะเข้มข้นมากขึ้น และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด และองค์ความรู้และเทคโนโลยีมีการเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศอย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งจะผลักดันให้ประเทศต่าง ๆ ต้องขับเคลื่อนประเทศด้วยการพัฒนาบนฐานความรู้ (Knowledge based development) และการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้สภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงมากและภาวะโลกร้อนเป็นภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมจะเป็นเงื่อนไขสำคัญสำคัญในการแข่งขันในตลาดโลกและการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ในขณะที่การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในมิติทางสังคมอื่น ๆ รวมทั้งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภค จะส่งผลต่อการปรับตัวของประเทศไทยทั้งในด้านการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุและพฤติกรรมบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น สินค้าเพื่อสุขภาพ และสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และในขณะเดียวกันก็ต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคมไทยจากการเคลื่อนไหลของวัฒนธรรมและค่านิยมอย่างไร้พรมแดน

1.4 ดังนั้นแนวทางหลักในการเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 10 จึงประกอบด้วย 4 แนวทางหลักที่มีความเชื่อมโยงกัน ดังนี้

(1) แนวทางการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมให้มีเสถียรภาพเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และเอื้ออำนวยต่อการปรับโครงสร้างการผลิต และการกระจายผลประโยชน์จากการขยายตัวอย่างเป็นธรรมในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม ซึ่งประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาและการบริหารด้านการเงิน ด้านการคลัง การส่งเสริมการออมและการเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนในประเทศ และการดำเนินนโยบายการค้าและการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาสังคมของประเทศ

(2) แนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตให้ผลิตภาพการผลิตและการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศไทยสูงขึ้น บนฐานความรู้และความเป็นไทย โดยใช้กระบวนการพัฒนาคลัสเตอร์และห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพการผลิต และห่วงโซ่มูลค่าเพื่อสนับสนุนการเพิ่มมูลค่า และซึ่งประกอบด้วย การปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและบริการ และการส่งเสริมการลงทุนและการสร้างบรรยากาศการลงทุนที่เอื้ออำนวยให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตสู่การผลิตบนฐานความรู้และผลิตภาพการผลิตสูง

(3) การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการลงทุน ประกอบด้วยแนวทางหลัก คือ

(3.1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านอื่น ๆ อาทิ สาธารณูปการและที่อยู่อาศัย และการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ การยอมรับและความโปร่งใสในการดำเนินการ

(3.2) การปรับโครงสร้างด้านพลังงานให้การใช้พลังงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และพัฒนาแหล่งพลังงานทางเลือก เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าพลังงาน ลดต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชาชน และลดมลพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานในกระบวนการผลิตและการบริโภคของประชาชน

(3.3) การบริหารองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งการส่งเสริม การสร้าง การแพร่กระจายและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีรวมทั้งการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในเชิงพาณิชย์ และการมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตรอย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้

(3.4) ปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายเพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

(4) การเสริมสร้างศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกันของเศรษฐกิจฐานรากเพื่อกระจายความเจริญและรายได้

2

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

2.1 จุดแข็ง ทูทางเศรษฐกิจมีจุดแข็งที่จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป ดังนี้

(1) ฐานการผลิตที่กว้างและหลากหลายทั้งสินค้าและบริการ โดยที่ในปัจจุบันการผลิตสาขาเกษตร อุตสาหกรรม และบริการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 35 และ 55 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ฐานการผลิตที่หลากหลายช่วยลดความผันผวนของวัฏจักรเศรษฐกิจได้ระดับหนึ่ง และสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น โดยที่ในภาคการเกษตรมีการผลิตอาหารมีความเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในประเทศและเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารที่สำคัญของโลก สำหรับภาคการท่องเที่ยวนั้นมีความได้เปรียบทั้งในเรื่องสถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรมไทย และคุณภาพการบริการ ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามลำดับและเป็นฐานรายได้เงินตราต่างประเทศที่มีความสำคัญมากขึ้นและคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

(2) มีบรรยากาศเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมากขึ้นและมีการคุ้มครองผู้บริโภคที่ครอบคลุมมากขึ้น เห็นได้จากการดำเนินนโยบายการค้าและการลงทุนเสรี นโยบายการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ามีผลในทางปฏิบัติมากขึ้น และมีความตื่นตัวมากขึ้นในการบังคับใช้กฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภค

(3) เสถียรภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาจากอัตราการว่างงานที่ต่ำเพียงร้อยละ 1.7 ในปี 2548 ทุนสำรองอยู่ในระดับสูงถึง 52.1 พันล้านดอลลาร์ ณ สิ้นปี 2548 และหนี้ต่างประเทศและหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระบบสถาบันการเงินลดลง

(4) สถานที่ตั้งของประเทศเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค จึงได้เปรียบในเชิงยุทธศาสตร์การค้า ดำเนินธุรกิจที่จะเหมาะสมสำหรับการเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจของภูมิภาค และมีระบบการเชื่อมโยงการขนส่งกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคที่สะดวก ซึ่งจะสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตในภูมิภาคและมีขีดความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

2.2 จุดอ่อน ซึ่งเป็นข้อจำกัดและอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และต้องแก้ไข มีดังนี้

(1) การพึ่งพิงปัจจัยภายนอกมากทั้งเงินทุน วัตถุดิบ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และตลาดส่งออกทำให้ประเทศไทยอ่อนไหวต่อสถานการณ์ภายนอกได้ง่าย และเป็นจุดอ่อนในเชิงโครงสร้างที่ทำให้มีความเสี่ยงที่จะขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงินได้ง่าย

(1.1) การขาดแคลนการออม ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสัดส่วนการออมได้มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 34.8 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 24.2 ในปี 2542 ก่อนที่จะเริ่มเพิ่มขึ้นช้าๆ สู่ระดับร้อยละ 32.2 ในปี 2547 โดยเฉพาะการออมครัวเรือนที่ลดลงเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและเมื่อเทียบกับรายได้ การออมที่ไม่เพียงพอสำหรับการลงทุนทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ ทั้งใน 3 รูปแบบ คือ เงินทุนที่เข้ามาในรูปแบบของการลงทุนโดยตรง เงินกู้จากต่างประเทศ และเงินทุนไหลเข้าในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งการขาดแคลนเงินออมสะท้อนให้เห็นในรูปแบบของการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ที่ต้องได้รับการสนับสนุน (finance) ด้วยเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศเข้าทั้ง 3 รูปแบบดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยมีความอ่อนไหวจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศได้ง่าย ซึ่งหากไม่มีเงินทุนไหลเข้ามาเพื่อ finance การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดหรือเกิดการไหลออกสุทธิของเงินทุนอย่างรวดเร็ว ก็จะทำให้เกิดวิกฤตดุลการชำระเงินและอัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนได้ เช่นที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี 2540

(1.2) การผลิตภายในประเทศทั้งเพื่อการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศต้องพึ่งพิงวัตถุดิบ ชิ้นส่วน และเครื่องจักรนำเข้าในสัดส่วนที่สูง โดยเฉพาะการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยที่การต่อยอดเพิ่มมูลค่าและคุณค่าในกระบวนการผลิตในประเทศยังมีน้อย การพึ่งพิงวัตถุดิบนำเข้าในสัดส่วนที่สูง เนื่องจากการพัฒนากิจกรรมการผลิตภายในประเทศที่สามารถมาเชื่อมโยงหรือป้อนวัตถุดิบให้กับกิจกรรมการผลิตเพื่อการส่งออกยังไม่คืบหน้าไปเท่าที่ควร นอกจากนี้การผลิตเพื่อการส่งออกและเพื่อการใช้ภายในประเทศมีมาตรฐานและคุณภาพสินค้าที่ต่างกัน และที่สำคัญกิจกรรมการผลิตเพื่อส่งออกจำนวนมากเป็นกิจการร่วมทุนกับต่างชาติหรือโดยบริษัทลูกของบริษัทข้ามชาติ ทำให้มีการกำหนดมาตรฐานวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบที่สูงกว่าที่ผลิตได้ในประเทศไทย หรือแม้แต่เป็นการกำหนดเพื่อสนับสนุนให้เกิดการนำเข้าจากบริษัทลูกภายใต้บริษัทแม่เดียวกัน

ดังนั้นโดยภาพรวมของประเทศการส่งออกที่สูงขึ้นมักจะควบคู่ไปกับการนำเข้าที่สูงขึ้นตาม ทำให้ผลประโยชน์สุทธิที่ตกกับประเทศมีน้อย และเป็นความเสี่ยงที่จะขาดดุลการค้าในภาวะที่ราคาวัตถุดิบในตลาดโลกสูงขึ้นมาก เช่น ในกรณีของน้ำมัน เหล็ก และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ในปัจจุบันการใช้จ่ายของประชาชนไทยมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นสำหรับการใช้จ่ายในกลุ่มสินค้า

คงทนและกึ่งคงทน อาทิ โทรศัพท์มือถือ รถยนต์ เครื่องมือและเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งการผลิตสินค้ากลุ่มนี้ต้องใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนนำเข้าในสัดส่วนที่สูง ในปัจจุบันสัดส่วนการใช้จ่ายสินค้าคงทนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 25.6 โดยที่เฉพาะกลุ่มสินค้าคงทนนั้นสัดส่วนการใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.4 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 10.4 ในปี 2545 ร้อยละ 11.6 ในปี 2546 และร้อยละ 12.4 ในปี 2547

โครงสร้างต้นทุนสินค้า

(%)	ในประเทศ	นำเข้า	มูลค่าเพิ่ม	ผลผลิตรวม
1. สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป				
• กุ้งแช่เย็นและแช่แข็ง	81.4	0.2	18.4	100.0
• ยางพารา	88.0	2.6	9.4	100.0
• อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	47.9	12.8	39.3	100.0
• ผลิตภัณฑ์ยาง	46.1	21.6	32.3	100.0
2. สินค้าแฟชั่น				
• เสื้อผ้าสำเร็จรูป	59.9	10.2	29.9	100.0
• อัญมณี	40.4	31.3	28.3	100.0
3. สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง				
• เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	35.9	35.2	28.9	100.0
• คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ	36.2	40.5	23.3	100.0
• รถยนต์	29.0	44.9	26.1	100.0
• มอเตอร์เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	23.7	50.4	25.9	100.0
• แผงวงจรไฟฟ้า	1.8	83.2	15.0	100.0
4. สินค้าพื้นฐานและสนับสนุนเชิงยุทธศาสตร์				
• ผลิตภัณฑ์พลาสติก	42.0	25.8	32.2	100.0
• เคมีภัณฑ์	33.7	29.0	37.3	100.0
• น้ำมันสำเร็จรูป	5.8	50.7	43.5	100.0
• ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า	21.5	52.9	25.6	100.0

ที่มา: สศช.

(1.3) การพึ่งพาพลังงานในระดับสูง (**high energy intensity**) มูลค่าการใช้พลังงานต่อ GDP เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.6 ในปี 2536 เป็นประมาณร้อยละ 16 ในปี 2548 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงเทียบกับหลาย ๆ ประเทศ และนอกจากนี้ประมาณร้อยละ 80 ของพลังงานที่ใช้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ จึงเป็นความเสี่ยงต่อฐานะดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศโดยเฉพาะเมื่อราคาพลังงานเพิ่มขึ้นมาก ภายใต้โครงสร้างเศรษฐกิจในปัจจุบันในกรณีที่ราคาน้ำมันดิบเพิ่มขึ้น 10 ดอลลาร์ต่อบาเรลจะทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวได้น้อยลงร้อยละ 1 โดยที่หากไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ให้ประหยัดมากขึ้น ราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้นบาเรลละ 10 ดอลลาร์ สรอ. จะทำให้มูลค่าการนำเข้าน้ำมันเพิ่มขึ้นประมาณ 3,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือ 120,000 ล้านบาท นอกจากนั้นการใช้พลังงานจำนวนมากได้สร้างมลพิษต่อสภาพแวดล้อม และเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน

(1.4) ทูทที่เป็นองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของไทย อยู่ในระดับต่ำ ทั้งที่เปิดเผย (Explicit or Embodied Knowledge) และที่ไม่เปิดเผยหรือฝังอยู่ในตัว อยู่ภายในผู้ค้นคิดและสร้างสรรค์ผลงาน (Implicit or Disembodied Knowledge) ทำให้ประเทศไทย ต้องซื้อเทคโนโลยีจากต่างประเทศจำนวนมาก เช่น รายจ่ายค่าธรรมเนียมทางเทคโนโลยี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพิ่มขึ้นจาก 71,728 ล้านบาท ในปี 2538 มาเป็น 147,782 ล้านบาท ในปี 2546 ทำให้ประเทศไทยขาดดุลบริการในด้านค่าใช้จ่ายค่า เทคโนโลยีและวิทยาการ ซึ่งมาสาเหตุที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ

■ จำนวนผลผลิตจากงานวิจัยและพัฒนาในรูปผลงานตีพิมพ์ การจด สิทธิบัตร การสร้างตราสินค้า และการสร้างบริษัทใหม่เพิ่มขึ้นแต่ยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับ ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ เช่น ในปี 2547 ประเทศไทยมีการตีพิมพ์บทความด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มี 2,397 บทความและมีการจดสิทธิบัตร 868 รายการ ในขณะที่ไต้หวันมี 14,373 บทความและจดสิทธิบัตร 1,177 รายการเป็นต้น

■ การลงทุนวิจัยและพัฒนานอกจากจะต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดแล้วยังต่ำอย่างมากเมื่อเทียบกับประเทศอุตสาหกรรมใหม่ เช่น ในปี 2546 มีค่าใช้จ่ายด้านวิจัยและพัฒนาร้อยละ 0.26 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในขณะที่ตั้งเป้าหมายไว้ร้อยละ 0.4 ในขณะที่สิงคโปร์มีงบวิจัยและพัฒนาร้อยละ 2.15 ยิ่งไปกว่านั้นยังมีการนำผลงานวิจัยและพัฒนาไป ใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์น้อยมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าขาดการบริหารจัดการในทิศทางที่มุ่ง ประสิทธิภาพอย่างแท้จริง งานวิจัยและพัฒนาเน้นประโยชน์ทางวิชาการเฉพาะเรื่องมากกว่ามุ่ง ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของภาคเศรษฐกิจและสังคม และภาคเอกชนดำเนินการวิจัยและพัฒนาในสัดส่วนที่น้อยมาก

■ ขาดแคลนนักวิจัย และครู อาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเป็นจำนวนมาก และไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการ เช่น ในปี 2546 ประเทศไทยมีนักวิจัยทำงานเต็มเวลาคิดเป็น 2.87 คนต่อประชากร 10,000 คน ซึ่งต่ำอย่างมากเมื่อเทียบกับประเทศอุตสาหกรรมใหม่ เช่น สิงคโปร์มีนักวิจัยสูงถึง 47.8 ต่อประชากร 10,000 คน สาเหตุเนื่องมาจากประเทศไทยยังขาดความชัดเจนในเส้นทางอาชีพของ นักวิจัย นอกจากนี้ขาดการสร้างนักจัดการและที่ปรึกษาทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทั้งในระดับบริษัท ชุมชน และประเทศอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อนำพาประเทศให้สามารถพัฒนาทางเทคโนโลยีและ นวัตกรรมให้มีระดับที่สูงขึ้นและเทียบเท่าประเทศชั้นนำของโลก

(2) ขาดการบริหารการจัดใช้องค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่า (Value Creation) ในภาค การผลิตและบริการ รวมถึงเป็นฐานในการสร้างรายได้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบครบ วงจร การผลิตสินค้าและบริการ และฐานรายได้ยังต้องพึ่งพาทรัพยากรเป็นหลัก ซึ่งในปัจจุบัน ต้นทุน ราคาวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน ราคาพลังงาน และต้นทุนด้านโลจิสติกส์เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้ง ปริมาณทรัพยากรที่มีจำกัดและลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้นทุนโดยรวมเพิ่มขึ้นแต่ผลตอบแทนจาก การลงทุน รายได้และอำนาจซื้อที่แท้จริงของประชาชนลดลง ทรัพยากรที่ลดลงทำให้ฐานรายได้ไม่ สามารถยั่งยืนอยู่ได้ นอกจากนี้และการจัดสรร/แบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทุนทางสังคมและ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมยังไม่เป็นธรรม จึงยังเป็นปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาจึงต้องมุ่งสู่การพัฒนาบนฐานความรู้ โดยการบริหารองค์ความรู้และส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น (Knowledge-based development)

(3) การผลิตและฐานรายได้ยังเป็นการพึ่งพาทรัพยากรเป็นหลักโดยที่การบริหารองค์ความรู้เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการยังมีน้อย ต้นทุนราคาวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน ราคาพลังงาน และต้นทุนด้านโลจิสติกส์ที่เพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ผลตอบแทนจากการลงทุน และรายได้และอำนาจซื้อที่แท้จริงของประชาชนลดลง ทรัพยากรที่ลดลงทำให้ฐานรายได้ไม่สามารถยั่งยืนอยู่ได้ นอกจากนี้และการจัดสรร/แบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทุนทางสังคม และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมยังไม่เป็นธรรม จึงยังเป็นปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้

(4) ยังมีความอ่อนด้อยในเรื่องมาตรฐานทั้งในภาคการเงินและภาคการผลิตสินค้าและบริการ ประเทศไทยยังมีความอ่อนด้อยในเรื่องมาตรฐานที่จะต้องผลักดันให้เพิ่มมาตรฐานให้สูงขึ้นเพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งประกอบด้วย 3 เรื่องหลัก คือ การปรับตัวเพื่อนำเอากฎเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานสากลด้านการเงินและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความโปร่งใสทางการเงินของภาคธุรกิจมาใช้ เช่น Basel II, COSO 2, เป็นต้น การปรับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ดังนั้นแนวทางการพัฒนาจึงต้องปฏิรูประบบและการจัดการองค์กร (Institutional reform) บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับโครงสร้างระบบสถาบันการเงินซึ่งรวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลภาคการเงิน

2.3 โอกาส ที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น ได้แก่

(1) การรวมตัวทางการค้าและการลงทุนของโลก และการเป็นสมาชิกในกลุ่ม AFTA และมีข้อตกลง FTA กับหลายประเทศ และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทำให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันและเป็นที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนและประเทศคู่ค้า

(2) การเคลื่อนย้ายฐานบริการจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ นับว่าเป็นโอกาสของประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการบริการในภูมิภาค ต้นทุนการดำเนินการยังต่ำโดยเฉพาะค่าเช่าอาคารสำนักงานเมื่อเปรียบเทียบกับฮ่องกงและสิงคโปร์ และการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้าไปมาก

(3) โอกาสการขยายตลาดสินค้าและบริการด้านสุขภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มอาหารเพื่อสุขภาพและท่องเที่ยวพักผ่อนระยะยาว

(4) การใช้ทรัพยากรและองค์ความรู้ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยผ่านเวทีความร่วมมือ IMT-GT GMS ACMECS BIMST-EC and JDA จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศมากขึ้น

(5) การเคลื่อนย้ายองค์ความรู้และเทคโนโลยีอย่างเสรี จะทำให้ประเทศประเทศไทยได้รับผลประโยชน์จากการ spillover และช่วยลดระยะเวลาในการพัฒนาให้สั้นลง

2.4 ภัยคุกคาม ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะต่อไป ได้แก่

(1) การเคลื่อนย้ายทุนอย่างเสรี ทำให้ประเทศไทยมีความอ่อนไหวต่อการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศในช่วงที่ประเทศไทยกำลังปรับโครงสร้างภาคการเงินให้มีความมั่นคงมากขึ้น และนำมาตรฐานสากลมาใช้ และโดยเฉพาะตลาดเงินและตลาดทุนของประเทศไทยมีขนาดเล็กเมื่อ

เทียบกับกองทุนบริหารความเสี่ยงต่างชาติดีมีขนาดใหญ่ ทำให้มีความอ่อนไหวได้ง่าย ประกอบกับการบังคับใช้กฎระเบียบยังขาดประสิทธิภาพ และการกำกับดูแลยังขาดความโปร่งใส

(2) การเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการอย่างเสรี ทำให้การแข่งขันในตลาดโลกรุนแรงมากขึ้น ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องเร่งปรับโครงสร้างการผลิต

(3) การเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี ทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียแรงงานที่มีทักษะให้กับประเทศที่พัฒนาแล้ว (Brain drain) ที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ผลตอบแทนแรงงานและมาตรฐานการดำรงชีพสูงกว่า

(4) มาตรฐานด้านสินค้าและบริการที่สูงขึ้น ทั้งในด้านการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค และมาตรฐานและกฎเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้ประเทศไทยต้องเร่งยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการตามมาตรฐานสากล

(5) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ทำให้ประเทศไทยต้องเร่งปรับกฎระเบียบเพื่อให้การคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิทางปัญญาเพิ่มขึ้น และต้องเร่งลงทุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนวัตกรรม แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมีการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันการถูกช่วงชิงจากประเทศที่พัฒนาแล้ว

(6) โครงสร้างประชากรไทยจะมีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาเนื่องจาก *ประการแรก* คนวัยแรงงานมีสัดส่วนลดลง ทำให้กำลังการผลิตและผลิตภาพโดยเฉลี่ยของประเทศลดลงด้วย *ประการที่สอง* อัตราพึ่งพิงสูงขึ้น เพราะประชากรวัยแรงงานต้องรับภาระเพิ่มขึ้นในการดูแลผู้สูงอายุซึ่งมีสัดส่วนสูงขึ้น ดังนั้น การเพิ่มผลิตภาพแรงงานในช่วงที่ประชากรวัยแรงงานมีสัดส่วนสูงจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้ประเทศสามารถเพิ่มผลิตภาพรวมและสร้างความมั่งคั่งให้มากที่สุดก่อนที่คนกลุ่มนี้จะมีสัดส่วนลดลงในอนาคต *ประการที่สาม* อัตราการออมเฉลี่ยลดลง เนื่องจากผู้สูงอายุจะมีอัตราการออมลดลงและมีการใช้จ่ายจากการออมที่สะสมไว้ในช่วงของการทำงานมากขึ้น และ *ประการที่สี่* ผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายรัฐบาล ทั้งค่าใช้จ่ายในด้านสาธารณสุขและการดูแลผู้สูงอายุ และรายจ่ายกองทุนบำเหน็จบำนาญผู้เกษียณอายุ ดังนั้นในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 10 จึงต้องเร่งส่งเสริมการออม และมีแนวทางในการพัฒนาทุนมนุษย์ที่ชัดเจน

3 เป้าประสงค์การพัฒนาเศรษฐกิจ

3.1 วิสัยทัศน์ระยะยาว ในระยะเวลา 10-15 ปีต่อจากนี้ไประบบเศรษฐกิจไทยจะเป็นเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกมากขึ้น (openly creative nation) มีโครงสร้างฐานการผลิตที่เป็นบริการและการเกษตรในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาเพิ่มคุณภาพฐานความรู้และความเป็นไทย เป็นเศรษฐกิจที่การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การใช้พลังงานมีประสิทธิภาพและประหยัด (Green, energy saving & efficiency) มีการออมมากขึ้นและช่องว่างการออมและการลงทุนลดลง โดยที่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีกระจายความเจริญดีขึ้นและความยากจนหมดไป จึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ มีคุณภาพ และมีการกระจายผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม

3.2 จุดประสงค์ของการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้มแข็งของทุนทางเศรษฐกิจ โดยที่

3.2.1 เพื่อให้เศรษฐกิจมหภาคมีเสถียรภาพ

3.2.2 เพื่อให้โครงสร้างการผลิตมีความเข้มแข็ง แข่งขันได้ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และฐานการผลิตที่เป็นฐานรากสูงขึ้น

3.2.3 เพื่อให้การบริหารองค์ความรู้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตบนฐานความรู้

3.2.4 เพื่อให้ระดับการออมเพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการลงทุนของประเทศโดยที่การระดมทุนในประเทศมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา และลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตการณ์การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน

3.2.5 เพื่อให้การออมครัวเรือนเพิ่มขึ้นและเป็นหลักประกันในชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนที่จะเข้าสู่ช่วงผู้สูงอายุ ซึ่งในขณะเดียวกันก็จะช่วยลดภาระของรัฐบาล

3.2.6 โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์มีคุณภาพการให้บริการมากขึ้น ทั้งการเข้าถึงและการสร้างเครือข่ายการบริการที่มีความครอบคลุมทั่วถึง ลดหรือประหยัดต้นทุนการผลิต ลดต้นทุนด้านเวลาของประชาชนและภาคธุรกิจเอกชน และเพื่อเพิ่มความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

3.2.7 การใช้พลังงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีแหล่งพลังงานทางเลือกมากขึ้น เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าพลังงาน ลดต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชาชน และลดมลพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานในกระบวนการผลิตและการบริโภค

3.3 เป้าหมายการพัฒนา เป้าหมายการพัฒนาทางเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ประกอบด้วย

3.3.1 เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อ

3.3.2 เป้าหมายฐานะดุลบัญชีเดินสะพัด

3.3.3 เป้าหมายการคลังยั่งยืน

3.3.4 เป้าหมายการจ้างงาน

3.3.5 เป้าหมายการเพิ่มผลผลิตภาพแรงงาน ผลผลิตภาพการผลิตรวม และการเพิ่มศักยภาพการผลิต

3.3.6 เป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนภาคการผลิตและบริการ (ในระยะยาว)

3.3.7 เป้าหมายสัดส่วนการใช้พลังงาน (Energy intensity)

3.3.8 เป้าหมายสัดส่วนการใช้พลังงานทางเลือก

3.3.9 เป้าหมายด้านโครงสร้างพื้นฐาน

3.3.10 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

4

แนวทางเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

จากการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และการเปลี่ยนแปลงบริบทของการพัฒนาที่จะกลายเป็นโอกาส และภัยคุกคามต่อเศรษฐกิจไทยในอนาคต สรุปได้ว่าประเด็นหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะต่อไป ประกอบด้วย 4 เรื่องสำคัญ คือ

(1) การปรับโครงสร้างของเศรษฐกิจไทยให้มีความสมดุลและแข่งขันได้ในช่วงศตวรรษแห่งเอเชีย (Asian Century) ภายใต้แนวโน้มที่ประเทศเศรษฐกิจใหม่ (emerging economies) ต่างๆ ดำเนินนโยบายในการสร้างความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนทั้งในรูปแบบข้อตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคี (Bilateral Free Trade Agreement) ข้อตกลงการค้าแบบพหุภาคี (Multilateral Agreement) และในระดับภูมิภาค (Regionalization) จะทำให้การรวมตัวทางการค้า การลงทุน และภาคบริการทั้งในระดับสองประเทศ ระดับภูมิภาคและและการรวมตัวทางการค้าหลายฝ่ายมีความเข้มข้นและมีบทบาทชัดเจนมากขึ้น และที่สำคัญในระยะต่อไปจะเกิดเป็นเครือข่ายทางเศรษฐกิจและการค้าในระดับโลกที่สำคัญ 3 กลุ่มที่จะถ่วงดุลอำนาจการต่อรองกัน (A Triangular Balance) ประกอบด้วย (1) กลุ่มสหภาพยุโรปที่มีการขยายครอบคลุมจำนวนสมาชิกจากยุโรปตะวันออกเพิ่มขึ้น (Eastward expansion of EU) (2) กลุ่มการค้าเสรีอเมริกา (FTAA) และ (3) กลุ่มการค้าเสรีเอเชีย (Asia Plus) ซึ่งจะเป็นบริบทของการพัฒนาที่การแข่งขันในตลาดโลกจะเข้มข้นมากขึ้น และการสร้างเครือข่ายการค้าและการลงทุนจะเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาธุรกิจ

นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงในแนวโน้มของการบริโภค รายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการของประเทศในอนาคตขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงแนวโน้มของการบริโภคและการวางแผนอย่างถูกต้องเพื่อจะพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า ในประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น กำลังมีประชากรส่วนใหญ่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ความต้องการของสินค้าและบริการเฉพาะด้าน เช่น การดูแลสุขภาพ การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน การรักษาพยาบาล จะเป็นความต้องการของกลุ่มผู้ซื้อซึ่งมีกำลังซื้อสูงในตลาดโลก ในขณะที่เดียวกันกลุ่มเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เช่น จีน และอินเดีย ประชากรซึ่งเป็นชนชั้นกลางจะขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีความต้องการบริโภคสินค้านอกเหนือจากสินค้าที่จำเป็นเพื่อการยังชีพ และให้ความสนใจในองค์ประกอบของสินค้าที่สร้างความพึงพอใจในการบริโภคมากกว่าปัจจัยด้านราคา สำหรับกลุ่มเศรษฐกิจที่ยังมีประชากรในวัยเด็กและวัยทำงานเพิ่มขึ้นจะอยู่ในกลุ่มประเทศตลาดใหม่ เช่น แอฟริกา และตะวันออกกลาง ลูกค้าในแต่ละช่วงอายุและในแต่ละประเทศเป็นโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับสินค้าและบริการของประเทศไทยซึ่งรัฐบาลพยายามสร้างโอกาสและสนับสนุนภาคเอกชนในการเข้าถึงตลาดดังกล่าวได้มากขึ้น

ภายใต้สภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ดังกล่าว การเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า และบริการ รวมทั้งคน ระหว่างประเทศมีความคล่องตัวมากขึ้น ซึ่งจะทำให้แต่ละประเทศมีโอกาสขยายตลาดส่งออกมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็จะมีประเทศผู้ผลิตรายใหม่ ๆ ที่มีสินค้าที่หลากหลายและราคาถูกลง ส่งผลให้ประเทศไทยต้องดำเนินนโยบายการค้าในเชิงรุกทั้งในการหาตลาดเพิ่มเติม และการปรับโครงสร้างการผลิตให้สามารถแข่งขันได้บนพื้นฐานของการเพิ่มผลิตภาพการ

ผลิตและการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย นอกจากนี้ในระยะข้างหน้ามีความเป็นไปได้สูงที่ปัญหาความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจในโลกที่สะสมมานาน จะนำไปสู่การปรับตัวที่อาจจะรุนแรงและรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือและกลไกทางการเงินใหม่ ๆ และการขยายตัวของกองทุนเพื่อการเก็งกำไรที่สร้างความผันผวนในราคาสินค้าและระบบการเงินของโลก ในระยะต่อไปประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมต่อการผันผวนของค่าเงินและอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลก โดยการบริหารเศรษฐกิจมหภาคอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน

ดังนั้นเพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีโครงสร้างที่เข้มแข็งมากขึ้นและมีขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการปรับกระบวนการผลิตสินค้าและบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้ ความเป็นไทยและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แนวทางหลักในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจึงประกอบด้วย การบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมให้มีเสถียรภาพเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ สถาบันการเงินมีความมั่นคงและตลาดทุนมีการพัฒนามากขึ้นสามารถเป็นช่องทางการระดมทุนที่มีประสิทธิภาพและเป็นภูมิคุ้มกันไม่ให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศผันผวน การปรับโครงสร้างการผลิต เกษตร อุตสาหกรรม และบริการ โดยการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การส่งเสริมการลงทุนเพื่อการผลิตที่ครบวงจรมากขึ้นภายในประเทศ โดยการเชื่อมโยงการผลิตชิ้นส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมเข้ากับการผลิตเพื่อการส่งออก และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ รวมทั้งการสร้างเชื่อมโยงของเศรษฐกิจไทยกับภูมิภาคเอเชียในฐานะเครือข่ายการค้าและการลงทุนได้อย่างสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการเชื่อมโยงด้านการผลิตและการค้าในภูมิภาคเอเชียทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน (Vertical and horizontal integration) รวมทั้งการปฏิรูปกฎหมายเศรษฐกิจและกฎ ระเบียบต่าง ๆ (Laws and Regulation Reform) ซึ่งรวมถึงการปฏิรูปองค์กร (Institutional Reform)

(2) การพัฒนาบนฐานความรู้ (Knowledge-based development) ภายใต้แนวโน้มกระแสโลกาภิวัตน์ การค้า และการลงทุนเสรีที่เข้มข้นขึ้น จะส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศของสินค้าและบริการ องค์ความรู้/สารสนเทศ/เทคโนโลยี แรงงาน/คน และ เงินทุน อย่างเสรีมากขึ้น ดังนั้นการผลิตด้วยต้นทุนต่ำเป็นหลักจะไม่สามารถแข่งขันและเกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่องอีกต่อไป ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การพัฒนาในเทคโนโลยีหลักที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ประเทศที่สามารถคิดค้นหรือสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์จึงจะสามารถอยู่รอดและสร้างความมั่งคั่งและคุณภาพชีวิตให้แก่ประชากรได้ เทคโนโลยีจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีทั้งโอกาสและความเสี่ยงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ดังนั้นการบริหารองค์ความรู้จึงเป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญในระยะต่อไปในการที่จะสร้างมูลค่าของสินค้าและบริการและเพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนและประชาชนมีมาตรฐานการดำรงชีพ โดยจะต้องมีการบริหารองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งการพัฒนาหรือการสร้างองค์ความรู้รวมถึงการนำองค์ความรู้มาใช้ผสมผสานร่วมกับจุดแข็งหรือลักษณะเด่นของเศรษฐกิจและสังคมไทย เช่น วัฒนธรรม และลักษณะของความเป็นไทย เพื่อสร้างมูลค่าของสินค้าและ

บริการ การลงทุนเพิ่มขึ้นในการพัฒนานวัตกรรมและส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในเชิงพาณิชย์ และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร

(3) การส่งเสริมการออมและการเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันจากการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด และเป็นการสร้างหลักประกันสำหรับประชาชนและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ช่วงสังคมผู้สูงอายุ

ในปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้วกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว โดยเฉพาะในยุโรป ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และกำลังเผชิญกับปัญหาความไม่เพียงพอของกองทุนเกษียณอายุ ค่าใช้จ่ายรัฐบาลในเรื่องสาธารณสุขและการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น ในขณะที่ประสิทธิภาพแรงงานโดยเฉลี่ยลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างและเพิ่มศักยภาพของทุน นับสำคัญของการที่ประชากรโลกเข้าสู่สังคมสูงอายุต่อประเทศไทย มีหลายประการ เช่น (1) โอกาสทางธุรกิจในการขยายตลาดสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุซึ่งมีขนาดใหญ่ขึ้น (2) ภาวะการออมของโลกจะลดลง และกดดันให้อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นโดยเฉพาะในประเทศที่เข้าสู่สังคมสูงอายุก่อน และดึงดูดการเคลื่อนย้ายเงินทุนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศมีความเสรีมากขึ้น จึงเป็นแนวโน้มที่เกิดการแย่งชิงเงินทุน และจะมีการกระจายเงินทุนจากสหรัฐฯ ซึ่งปัจจุบันนับว่าเป็น world's capital hub ไปสู่ภูมิภาคอื่นมากขึ้น (3) ภายใต้แนวโน้มที่กำลังคนสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี ประเทศซึ่งเข้าสู่สังคมสูงอายุมิแนวโน้มที่จะดำเนินนโยบายดึงดูดการอพยพและย้ายถิ่นเข้าสู่ประเทศของตน จึงมีแนวโน้มของการแข่งขันเพื่อแย่งชิงแรงงานคุณภาพและในวัยกำลังทำงานเช่นกัน และ (4) ประสบการณ์ของการเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นประสบการณ์ (lesson learned) สำหรับประเทศไทยที่ต้องเร่งกำหนดแผนนโยบายในเรื่องการกระตุ้นการออม และการปฏิรูปกองทุนบำเหน็จบำนาญและกองทุนประกันสังคม รวมทั้งการเตรียมค่าใช้จ่ายรัฐบาลเพื่อรองรับภาระด้านสาธารณสุขที่จะเพิ่มขึ้นเป็นต้น รวมทั้งการเร่งเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานในวัยทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อชดเชยผลกระทบที่เกิดจากสัดส่วนวัยทำงานที่มีแนวโน้มลดลง และการเตรียมการเพื่อให้อยู่ในวัยทำงานเป็นระยะเวลาเพิ่มขึ้น เช่น การเกษียณอายุในวัย 65 ปี เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยความสำเร็จของนโยบายวางแผนประชากรในช่วง 30 กว่าปีที่ผ่านมา ทำให้อัตราเจริญพันธุ์ลดลงจาก 6.3 คนในช่วงปี 2507 – 2508 เป็น 1.82 คนในปี 2543 – 2548 คนไทยมีอายุยืนยาวมากขึ้น อายุคาดหมายเฉลี่ยสูงขึ้นสำหรับผู้หญิงเป็น 74.9 ปี และผู้ชาย 69.9 ปี เนื่องจากผลสำเร็จของการพัฒนาสาธารณสุขที่สามารถลดการตายของมารดาและทารก การส่งเสริมสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้โครงสร้างประชากรไทยเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้นตามลำดับ กล่าวคือ ประชากรวัยเด็ก (0-14 ปี) มีสัดส่วนลดลงอย่างรวดเร็วจากร้อยละ 40.0 ในปี 2523 เป็นร้อยละ 24.3 ในปี 2543 และคาดว่าจะจะเป็นร้อยละ 21 ในปี 2554 สำหรับประชากรวัยทำงาน (15-59 ปี) ยังคงมีสัดส่วนสูงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2552 โดยเพิ่มจากร้อยละ 54.6 เป็นร้อยละ 65.9 ในปี 2543 และสูงสุดในปี 2552 คือร้อยละ 67.1 ก่อนจะลดลงตามลำดับหลังจากนั้น ในขณะที่ประชากรวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนสูงขึ้นเป็นลำดับจากร้อยละ 5.4 ในปี 2523 เป็นร้อยละ 9.5 ในปี 2543 และร้อยละ 11.7 ในปี 2554 ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้า

ผู้สูงอายุในช่วงเวลาอันสั้นประมาณ 20 ปี¹ กล่าวได้ว่าเร็วที่สุดประเทศหนึ่งในโลก และเมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรวัยแรงงานของประเทศ จะพบว่า ไทยอยู่ในช่วงปันผลประชากรไปจนถึงปี 2552 หรือเหลือเวลาอีกเพียง 3 ปีเท่านั้นที่ต้องรีบพัฒนาและใช้ประโยชน์จากช่วงปีทองดังกล่าว เนื่องจากเป็นช่วงที่ประเทศไทยสามารถเร่งพัฒนาเพื่อสะสมความมั่งคั่งให้ประเทศ แต่หลังจากปี 2552 เป็นต้นไป การพัฒนาจะลดน้อยถอยลง ถ้าไม่มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านประชากรที่ดีพอ

สัดส่วนประชากรวัยสูงอายุของประเทศเพิ่มขึ้นก็อาจส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงได้เนื่องจากสัดส่วนประชากรในวัยทำงานลดลงและประสิทธิภาพแรงงานโดยเฉลี่ยลดลง ดังเช่นที่เกิดขึ้นแล้วในประเทศญี่ปุ่น ดังนั้นการเพิ่มผลิตภาพแรงงานในช่วงที่ประชากรวัยแรงงานยังมีสัดส่วนที่สูงอยู่จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนและต้องดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศสามารถเพิ่มผลิตภาพและต่อยอดได้อย่างต่อเนื่องแม้ว่าในอนาคตที่สัดส่วนของผู้สูงอายุจะสูงขึ้น ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาสัดส่วนการออมสุทธิทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชนต่อ GDP ลดลง เนื่องจากรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเพิ่มขึ้นน้อยกว่ารายจ่าย และมีแนวโน้มว่าเมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุสัดส่วนการออมจะลดลงตามวัฏจักรชีวิตที่ประชาชนมีแนวโน้มที่จะออมน้อยลงในยามเข้าสู่วัยสูงอายุและวัยชรา และมีการนำเงินออมออกมาใช้ ในขณะที่ภาครัฐเองก็มีแนวโน้มที่จะมีภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้นเมื่อประเทศเข้าสู่สังคมสูงอายุ ซึ่งจะทำให้การออมภาครัฐมีแนวโน้มลดลง ดังนั้นภาครัฐจึงควรเร่งหามาตรการที่จะส่งเสริมให้มีการออมให้เกิดขึ้นก่อนที่จะเกิดปัญหาในอนาคต

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ระดับการออมที่เพียงพอก่อนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุให้ประชาชนมีหลักประกันและเป็นการลดภาระของภาครัฐ และเพิ่มระดับการออมให้สนับสนุนการลงทุนของประเทศอย่างเพียงพอและลดการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันจากความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน ในการแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินออมในอนาคต จึงต้องมีมาตรการที่จะเพิ่มสัดส่วนการออมของประเทศจากร้อยละ 31 ของ GDP ในปี 2548 ขึ้นเป็นร้อยละ 35 ในปี 2552 ตามกรอบเศรษฐกิจมหภาคที่มีเสถียรภาพและกรอบการคลังที่ยั่งยืน โดยการสร้างโอกาสในการสร้างรายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น การพัฒนาตราสารทางการเงินให้มีความหลากหลายเพื่อจูงใจให้เกิดการออมภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนาสถาบันการเงินและตลาดทุนให้มีความมั่นคงมากขึ้น รวมทั้งการเพิ่มรูปแบบการออมให้มีมากขึ้น เช่น การจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติเพื่อเป็นการออมภาคบังคับ นอกเหนือจากที่มีอยู่แล้ว ซึ่งได้แก่ กองทุนประกันสังคม ซึ่งเป็นการออมภาคบังคับ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งเป็นการออมแบบสมัครใจ

(4) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการพัฒนาพลังงานทางเลือก ความต้องการใช้พลังงานภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้มีการนำเข้าเพื่อรองรับความต้องการและการขยายตัวโดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมและภาคการขนส่ง และเป็นความเสี่ยงที่การสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจะไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในรูปของเงินตราต่างประเทศ และเกิดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด นอกจากนี้การพลังงานเชื้อเพลิงเป็นจำนวนมากยังส่งผลในทางลบต่อสถานะแวดล้อมในสถานะที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

¹ ความเร็วของการเพิ่มประชากรสูงอายุพิจารณาได้จากแนวโน้มของอัตราเพิ่มประชากรสูงอายุเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราเพิ่มประชากรทั้งหมด หรือพิจารณาจากจำนวนปีที่ใช้ในการเพิ่มสัดส่วนประชากรอายุ 65 ปีและมากกว่าจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 14 (นิยามขององค์การสหประชาชาติ)

เสื่อมโทรมลงและมลภาวะทางอากาศได้สร้างปัญหาเกี่ยวกับชั้นบรรยากาศของโลกจนส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติบ่อยครั้งขึ้น ประเทศไทยจึงต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและมีการพัฒนาพลังงานทางเลือกเพื่อลดการพึ่งพาพลังงานนำเข้าลง โดยที่การพัฒนาพลังงานทางเลือกนั้นก็ต้องคำนึงถึงทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม ความยั่งยืน ความปลอดภัย และความมั่นคงในการใช้พลังงานประกอบกันอย่างเป็นระบบ

ภายใต้ประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจใน 4 เรื่องสำคัญดังกล่าว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 จึงมีแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจใน 4 แนวทางหลักประกอบด้วย

4.1 แนวทางการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมให้มีเสถียรภาพ และเอื้ออำนวยต่อการปรับโครงสร้างการผลิต และการกระจายผลประโยชน์จากการขยายตัวอย่างเป็นธรรมในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม ซึ่งประกอบด้วย

4.1.1 แนวทางการพัฒนาและการบริหารด้านการเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตไปสู่ระบบการผลิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยกระจายความเจริญและความเป็นธรรมไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม

4.1.2 แนวทางการพัฒนาและการบริหารด้านการคลัง เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ และกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง

4.1.3 แนวทางการส่งเสริมการออมและการเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนในประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตการณ์การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน อันเนื่องมาจากการขาดแคลนการออมและการระดมทุนที่ไม่เหมาะสม และเพื่อให้ประชาชนสร้างหลักประกันในชีวิตโดยมีการออมที่พอเพียงโดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนที่จะเข้าสู่ช่วงผู้สูงอายุ ซึ่งในขณะเดียวกันก็จะช่วยลดภาระของรัฐบาลโดย

4.1.4 แนวทางการดำเนินนโยบายการค้าและการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาสังคมของประเทศ

4.2 แนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตให้ผลิตภาพการผลิตและการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศไทยสูงขึ้น บนฐานความรู้และความเป็นไทย โดยใช้กระบวนการพัฒนาคลัสเตอร์และห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพการผลิตซึ่งประกอบด้วย

4 แนวทางที่สำคัญ คือ

4.2.1 ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลก และเป็นแหล่งผลิตไฟเบอร์และวัสดุเพื่อสนับสนุนสาขาอื่นนอกจากการเป็นแหล่งผลิตอาหาร รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่มีโอกาสใหม่ เช่น พืชสำหรับการผลิตพลังงานทดแทน และสินค้าที่สอดคล้องกับรสนิยมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

4.2.2 ปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมให้เป็นฐานการผลิตระดับภูมิภาค/โลก สำหรับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง และวางรากฐานให้กับอุตสาหกรรมใหม่ที่มีศักยภาพและแนวโน้มที่ดี บนพื้นฐานการสร้างมูลค่าโดยใช้องค์ความรู้/นวัตกรรม

4.2.3 ปรับโครงสร้างภาคบริการให้เป็นแหล่งรายได้สำคัญของประเทศ โดยอาศัยความโดดเด่นด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นไทย และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นจุดแข็งสำคัญในการขยายตลาดธุรกิจการท่องเที่ยว พร้อมทั้งการขยายฐานการผลิตภาคบริการที่มีศักยภาพ เพื่อสนองความต้องการของตลาดกลุ่มลูกค้าและการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่

4.2.4 ส่งเสริมการลงทุนและการสร้างบรรยากาศการลงทุนที่เอื้ออำนวยให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตสู่การผลิตบนฐานความรู้และผลิตภาพการผลิตสูง

4.3 การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการลงทุน ประกอบด้วยแนวทางหลัก ดังนี้

4.3.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการทั้งการเข้าถึงและการสร้างเครือข่ายการบริการที่มีความครอบคลุมทั่วถึง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านอื่น ๆ อาทิ สาธารณูปการและที่อยู่อาศัย และบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ การยอมรับและความโปร่งใสในการดำเนินการ

4.3.2 ปรับโครงสร้างด้านพลังงานให้การใช้พลังงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและพัฒนาแหล่งพลังงานทางเลือก เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าพลังงาน ลดต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชาชน และลดมลพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานในกระบวนการผลิตและการบริโภคของประชาชน

4.3.3 บริหารองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งการสั่งสม การสร้าง การแพร่กระจาย และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีรวมทั้งการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในเชิงพาณิชย์ และการมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตรอย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้

4.3.4 ปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายเพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

4.4 แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกันของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อกระจายความเจริญและรายได้

4.1 แนวทางการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้มั่นคง
สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างมีคุณภาพ และสนับสนุนให้เกิดการกระจายผลประโยชน์จากการขยายตัวอย่างเป็นธรรมในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม

การบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมในระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มีจุดมุ่งหมายหลักในการรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจให้มั่นคง สนับสนุนการขยายตัวของฐานเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ

และสนับสนุนให้เกิดการกระจายผลประโยชน์จากการขยายตัวอย่างเป็นธรรมในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม โดยแนวทางหลักในการบริหารเศรษฐกิจมหภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 ประกอบด้วย (1) การดำเนินนโยบายการเงินและการคลังที่มีความสอดคล้องกันเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (2) การสร้างความยั่งยืนของฐานะการคลังโดยการบริหารรายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน และการกระจายอำนาจการคลังสู่ท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ (3) การปรับโครงสร้างระบบสถาบันการเงินและการดำเนินนโยบายการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคง มีการแข่งขันและมีเสถียรภาพในการส่งเสริมการออมและการระดมทุนได้อย่างสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเป็นภูมิคุ้มกันความเสี่ยงไม่ให้เกิดวิกฤตจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ (4) การพัฒนาระบบการเงินฐานรากเพื่อสนับสนุนการออมและการสร้างรายได้ในระดับฐานรากและการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน (5) การพัฒนาตลาดทุนให้มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อเพิ่มบทบาทในการระดมทุนระยะยาวของประเทศและเป็นทางเลือกในการออมและการลงทุนของประชาชนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม (6) การส่งเสริมการออมและการเพิ่มทางเลือกในการระดมทุน และ (7) การใช้ประโยชน์จากความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศเพื่อนำไปสู่การปรับฐานการผลิตของเศรษฐกิจไทยให้แข็งแกร่งสามารถขยายตัวต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพได้ในระยะยาว โดยการเตรียมความพร้อมของเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศให้มียุทธศาสตร์ที่จะสามารถรู้เท่าทันและมีภูมิคุ้มกันจากผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยมีแนวทางการพัฒนาตามลำดับความสำคัญดังนี้

4.1.1 แนวทางการพัฒนาด้านการเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตไปสู่ระบบการผลิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยกระจายความเจริญและเป็นธรรมไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม โดยการดำเนินนโยบายการเงินที่โปร่งใสตรวจสอบได้และมีความสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาและอัตราแลกเปลี่ยน การกำกับดูแลสถาบันการเงินมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ มีการดูแลการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศไม่ให้ผันผวน การพัฒนาตลาดทุนมีความก้าวหน้าและมีการกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพทำให้การพึ่งพาแหล่งเงินทุนมีความสมดุลมากขึ้นระหว่างระบบธนาคารและตลาดทุน การส่งเสริมการออมทำให้การพึ่งพาเงินทุนในประเทศและการระดมทุนจากต่างประเทศมีความสมดุลมากขึ้นและลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตดุลการชำระเงิน การสร้างความร่วมมือทางการเงินกับประเทศในภูมิภาคเพื่อรองรับวิกฤตจะช่วยให้ประเทศไทยมีความสามารถในการเผชิญวิกฤตได้ดีขึ้น ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคงมากขึ้นจากการปรับโครงสร้างระบบสถาบันการเงินซึ่งจะทำให้สถาบันการเงินมีแนวโน้มที่จะมีขนาดใหญ่ขึ้นจากการรวมตัวและควบรวม การดำเนินงานของระบบประกันเงินฝาก การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลเครดิต และการบังคับใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพเงินกองทุนของสถาบันการเงินที่สูงขึ้น ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการออมและสนับสนุนให้มีการระดมทุนไปสู่ภาคเศรษฐกิจจริงอย่างเหมาะสม และมีการพัฒนาระบบการเงินฐานรากอย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนการออมและการสร้างรายได้ในระดับรากหญ้าและชุมชนซึ่งเป็นการกระจายความเจริญและเป็นธรรม

- (1) การดำเนินนโยบายการเงินที่โปร่งใสและยืดหยุ่นเหมาะสมกับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ

(1.1) ทบทวนรูปแบบการดำเนินนโยบายการเงินให้เหมาะสมกับพลวัตรของโครงสร้างและพื้นฐานทางเศรษฐกิจ รวมทั้งทบทวนเป้าหมายและองค์ประกอบของเงินเฟ้อที่ใช้เป็นนโยบายเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปและพลวัตรของพฤติกรรมและลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยที่การตัดสินใจในการดำเนินนโยบายการเงินมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และบรรลุเป้าประสงค์ในการกำหนดระดับอัตราดอกเบี้ยที่เอื้อต่อการพัฒนาและการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

(1.2) เพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม และดูแลการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงการไหลออกของเงินทุนอย่างฉับพลัน โดยการพัฒนาาระบบข้อมูล และพัฒนาขีดความสามารถในการวิเคราะห์ เพื่อสร้างระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพและเพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันล่วงหน้า

(1.5) เพิ่มความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยและป้องกันการแทรกแซงโดยทางการเมือง

(2) การปรับโครงสร้างระบบสถาบันการเงินให้มีความมั่นคงและสามารถแข่งขันได้ภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่จากการเปิดเสรีทางการเงิน เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถทำหน้าที่รักษาเสถียรภาพ ระดมเงินออม และเป็นแหล่งเงินทุนให้กับภาคการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์และมีภูมิคุ้มกันจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรี นอกจากนี้ต้องพัฒนาระบบการเงินฐานรากเพื่อสนับสนุนการออมสำหรับประชาชนในชุมชนต่าง ๆ และเพื่อส่งเสริมการกระจายความเจริญ โดย

(2.1) การสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งของสถาบันการเงินภายใต้บรรยากาศทางการเงินที่การแข่งขันมากขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

(2.1.1) ยกกระดับการประเมินและบริหารความเสี่ยงของสินทรัพย์ของสถาบันการเงินให้เป็นมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานสากลในการวัดความเสี่ยงพอ (Minimum capital requirements) ของเงินกองทุนที่จะนำมาใช้ (Basel II) ในปี 2551 โดย

- การยกระดับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลลูกค้าของสถาบันการเงินเพื่อให้มีข้อมูลเพียงพอสำหรับการคำนวณความเสี่ยงด้านเครดิตในการประเมินความเสี่ยงอย่างรอบคอบ
- ยกกระดับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของเครดิต (Credit-rating system)

- เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรด้านการประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงิน และการคำนวณ Value at Risk (VAR)

(2.1.2) การพัฒนาเครื่องมือทางการเงินเพื่อการลดและกระจายความเสี่ยงของสินทรัพย์

(2.1.3) การออกผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมการออม อำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจเอกชน และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับธนาคารต่างชาติที่มีการพัฒนาก้าวหน้ากว่าภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเงินที่มีการแข่งขันมากขึ้น

จากการเปิดเสรีภาคบริการทางการเงินตามข้อตกลงระหว่างประเทศและถูกขับเคลื่อนโดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทำให้การบริการระหว่างประเทศมีความคล่องตัวและต้นทุนต่ำ

(2.1.4) การกำหนดกรอบของการบริหารความเสี่ยงรวมของสถาบันการเงินเพื่อเป็นกรอบในการจัดสรรเงินทุนของสถาบันการเงิน ทั้งการให้สินเชื่อ การลงทุนในหลักทรัพย์ และตราสารทางการเงินอื่น ๆ

(2.1.5) การบริหารการใช้จ่ายของธนาคารพาณิชย์อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการลงทุนในเครื่องมือที่มีเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ซึ่งจะส่งผลถึงความสามารถในการทำกำไรและการแข่งขันในที่สุด โดยเฉพาะเมื่อประเทศต้องเปิดเสรีทางการเงิน รวมทั้งการปรับปรุงกิจการของธนาคารให้เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกประเทศในเรื่องมาตรฐานการบัญชี ความโปร่งใส และความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

(2.2) การเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสของการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเงินที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคง โดย

(2.2.1) ปรับการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเงินและโครงสร้างของระบบสถาบันการเงินที่เปลี่ยนไป โดย

- *ปรับเปลี่ยนวิธีการกำกับดูแลสถาบันการเงินจากระบบรายสถาบันเป็นกำกับตามการดำเนินกิจกรรมทางการเงิน (function) เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่จะมีการซ้อนทับระหว่างสถาบันการเงินต่างประเภทมากขึ้น โดยไม่มีเส้นแบ่งธุรกิจการเงินที่ชัดเจน*

- *กำหนดมาตรฐานการกำกับดูแลในทิศทางที่สอดคล้องกัน ทั้งหรือมีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันการหาประโยชน์จากการกำกับที่ต่างกัน (Regulatory arbitrage)*

- *กำหนดมาตรการการกำกับดูแลเพื่อรองรับการเปิดเสรีภาคการเงิน ไม่ให้เกิดการผูกขาดจากสถาบันการเงินต่างชาติซึ่งมีขนาดใหญ่ มีความได้เปรียบด้านต้นทุน เครือข่าย และเทคโนโลยี*

(2.2.2) การใช้ระบบค้ำประกันเงินฝากแบบจำกัดจำนวนเพื่อลดต้นทุนของรัฐบาลในการค้ำประกันเงินฝากและเป็นการสร้างวินัยแก่ทั้งลูกค้าและธนาคารในการบริหารเงินทุน โดย

- *กำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินงานของสถาบันประกันเงินฝาก สร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้เสียและกำหนดขอบเขตความคุ้มครองผู้ฝากเงิน และเบี้ยประกันที่เหมาะสม โดยต้องมีการกำหนดเรื่องอำนาจหน้าที่ของสถาบันประกันเงินฝากในการตรวจสอบและประเมินสถานการณ์และการดำเนินงานของธนาคารอย่างชัดเจนเนื่องจากสถาบันประกันเงินฝากจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการฟื้นฟูฐานะของสถาบันการเงินที่มีปัญหาหรือชำระหนี้คืนให้กับลูกค้าในกรณีที่ต้องปิดสถาบันการเงิน*

และการตรวจสอบสถาบันการเงิน

- ☛ แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน

ให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่เพียงพอในการประเมินความเสี่ยงและตัดสินใจฝากเงิน

(2.3) เพิ่มประสิทธิภาพและความครอบคลุมของการให้บริการของระบบการเงินฐานรากให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก โดยการพัฒนาองค์กรการเงินชุมชนให้มีความเข้มแข็งเพื่อส่งเสริมการออมรายย่อยและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และการใช้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นกลไกในการระดมเงินทุนให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและเศรษฐกิจฐานราก

(2.3.1) การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชน โดย

- ☛ สนับสนุนให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอิสระในการตัดสินใจและดำเนินงาน และให้สามารถทำธุรกรรมในนามกลุ่มได้ภายใต้กรอบการกำกับดูแลที่ออกแบบให้เป็นมาตรฐานหรือกติกากลางเพื่อคุ้มครองผู้มีส่วนได้เสียโดยได้รับยกเว้นภาษีเงินได้เช่นเดียวกับสหกรณ์

- ☛ เพิ่มขีดความสามารถบุคลากรในระดับชุมชนให้สามารถบริหารจัดการเงินทุนและการทำบัญชีของกลุ่มการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีจริยธรรมเพื่อให้ความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลและสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรระดับชุมชนนั้น ๆ

- ☛ สร้างกลไกเชื่อมโยงเงินทุนระหว่างกลุ่มการเงินด้วยกัน และกลุ่มการเงินกับสถาบันการเงิน เพื่อให้การระดมทุนภายในประเทศและการบริหารสภาพคล่องทางการเงินเกิดประโยชน์สูงสุดในการสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

- ☛ สนับสนุนให้เกิดการรวมทุน การระดมทุนและสร้างเครือข่ายทางการเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมในระดับพื้นที่

(2.3.2) การใช้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นกลไกในการระดมเงินทุนให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและเศรษฐกิจฐานราก โดย

- ☛ กำหนดเป้าหมายกลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการที่ต้องการสนับสนุนตามกรอบแนวยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการผลิต

- ☛ ขยายฐานการบริการของธนาคารเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ทั่วถึงและครอบคลุมวิสาหกิจชุมชน

- ☛ เพิ่มประสิทธิภาพการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น การแยกบัญชีธุรกิจเชิงพาณิชย์กับธุรกิจตามนโยบาย เพื่อการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน และใช้ในการสนับสนุนเงินทุนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา และการสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(3) เพิ่มบทบาทของตลาดทุนในการเป็นทางเลือกในการออมและการระดมทุนของประชาชนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งจะช่วยให้ตลาดตราสารทุนและตลาดตราสารหนี้มีสัดส่วนที่ทัดเทียมกับระบบธนาคาร สามารถให้บริการแก่ผู้ประกอบการได้กว้างขึ้นและลดความเสี่ยงที่จะเกิดจากความไม่สมดุลระหว่างอายุสินเชื่อและอายุโครงการลงทุน และเป็นการพัฒนาตลาดทุนไทยให้มีความทัดเทียมกับตลาดทุนอื่น ๆ มีมาตรฐานสากล และ

สามารถใช้ประโยชน์จากการเคลื่อนย้ายทุนอย่างเสรีภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปิดเสรีทางการค้าและบริการทางการเงิน โดย 4 แนวทางหลัก คือ

(3.1) **เพิ่มอุปสงค์หรือเงินลงทุนในตลาดทุน เพื่อให้ตลาดมีความลึกหรือขนาดใหญ่ขึ้นซึ่งจะลดความเสี่ยงจากการเคลื่อนย้ายเงินทุน** โดย

(3.1.1) ขยายการออมระยะยาวทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับ และให้ผู้ออมเลือกรูปแบบการลงทุนของกองทุนได้ตามความสามารถในการรับความเสี่ยงและปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

(3.1.2) สนับสนุนการลงทุนผ่านกองทุนซึ่งบริหารโดยผู้เชี่ยวชาญและมีศักยภาพในการวิเคราะห์การลงทุน และเพิ่มผู้ลงทุนสถาบันในประเทศให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกับผู้ลงทุนสถาบันในตลาดต่างประเทศ

(3.1.3) กระจายหุ้นรัฐวิสาหกิจให้กับรายย่อยในสัดส่วนสูงซึ่งจะช่วยเพิ่มจำนวนนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ และกระจายผลประโยชน์จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจได้อย่างเป็นธรรมมากขึ้น

(3.1.4) พัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชียเพื่อขยายโอกาสในการระดมทุนให้กับโครงการที่มีประสิทธิภาพ

(3.1.5) พัฒนาและส่งเสริมการใช้กองทุนร่วมทุน (Venture capital) ในการสนับสนุนธุรกิจใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพ แต่มีระยะเวลาคืนทุนนาน หรือธุรกิจที่เป็นเป้าหมายของนโยบาย

(3.2) **เพิ่มอุปทานหรือผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน เพื่อเพิ่มทางเลือกในการออมและการระดมทุน** โดย

(3.2.1) เพิ่มสัดส่วน free float ของหุ้นที่จดทะเบียน เพื่อให้มีสภาพคล่องมากขึ้น

(3.2.2) สนับสนุนให้มีการซื้อขายตราสารทางการเงินประเภทใหม่ ๆ โดยต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในตราสารแต่ละประเภทให้กับผู้ลงทุน ผู้ออกตราสาร และตัวกลางในตลาด

(3.2.3) ภาครัฐออกพันธบัตรระยะต่าง ๆ หมุนเวียนในตลาดในปริมาณที่มากพอ เพื่อตอบสนองความต้องการลงทุนที่เพิ่มขึ้น และสร้างอัตราผลตอบแทนอ้างอิงให้กับตราสารภาคเอกชน

(3.2.4) สนับสนุนให้ภาคธุรกิจสามารถระดมทุนด้วยการออกหุ้นกู้โดยมีต้นทุนดำเนินการที่ไม่สูงนัก

(3.2.5) เพิ่มนวัตกรรมทางการเงินใหม่ ๆ เพื่อลดความเสี่ยงของผู้ประกอบการและผู้ลงทุนในตลาดทุนไทย เช่น สนับสนุนตราสารอนุพันธ์ Securitization เพื่อเป็นช่องทางระดมทุนในโครงการขนาดใหญ่ และการออก structured products

(3.2.6) เพิ่มศักยภาพในการให้บริการและเพิ่มความแข็งแกร่งมั่นคงของสถาบันตัวกลาง โดยผลักดันให้มีขนาดทุนที่สูงขึ้นเพื่อให้สามารถทำธุรกรรมได้ทุกประเภท และจัดลำดับเวลาในการกำหนดให้เริ่มมีการแข่งขันเสรีด้านราคาก่อนนำไปสู่การเปิดรับการแข่งขันจากผู้ประกอบการต่างประเทศ

(3.2.7) เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรสายอาชีพด้านเงิน โดยการอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อนวัตกรรมทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภายใต้การรวมตัวทางการเงินของโลก รวมทั้งการเพิ่มปริมาณบุคลากรสายอาชีพทางการเงินอย่างเพียงพอโดยต้องมีการกำหนดมาตรฐานรองรับ

(3.3) ส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบของ**การเป็นบริษัทจดทะเบียน มีการออกตราสารทุนและตราสารหนี้เพื่อเป็นเครื่องมือในการระดมทุนเพิ่มขึ้น** โดยการเพิ่มศักยภาพในการวางแผนและการบริหารทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการประชาสัมพันธ์ถึงการดำเนินงานของตลาด Market for Alternative Investment (MAI)

(3.4) **ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และการกำกับดูแลตลาดทุน เพื่อสร้างเสถียรภาพของตลาดทุน**

(3.4.1) ปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้จากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์และตลาดตราสารหนี้ให้มีความเป็นกลาง

(3.4.2) กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในกรณีที่ผู้ออกตราสารหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด

(3.4.3) ส่งเสริมการสร้างศักยภาพของธุรกิจในการปฏิบัติตามเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดี (Corporate governance: CG) มีแนวปฏิบัติในการประเมินระดับ CG ที่มีประสิทธิภาพโดยหน่วยงานหรือคนกลาง มีการเปิดเผยการจัดระดับ และให้แรงจูงใจแก่กิจการที่มี CG ระดับดี

4.1.2 แนวทางการพัฒนาด้านการคลัง เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ และกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง โดยเน้นการรักษาวินัยการคลังและบริหารหนี้สาธารณะเพื่อให้สามารถลดหนี้สาธารณะได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการควบคุมการก่อหนี้ใหม่ การเข้มงวดการใช้เงินกู้โดยพิจารณาจัดสรรแก่โครงการลงทุนที่มีความสำคัญและความจำเป็นสูง การพิจารณาบทบาทการจัดลำดับความสำคัญและหลักเกณฑ์การจัดทำแผนงานและโครงการลงทุนภาครัฐและเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ การบริหารหนี้ให้มีสกุลเงินที่เหมาะสมและมีสัดส่วนของหนี้ภายในประเทศมากขึ้น การควบคุมรายจ่ายรัฐบาลไม่ให้เพิ่มสูงเกินไปและมีประสิทธิผลในการใช้จ่ายโดยใช้ระบบงบประมาณที่เน้นผลงานและกำหนดกรอบการใช้ภาครัฐระยะปานกลาง (Medium Term Expenditure Framework: MTEF) ในขณะเดียวกันมีการขยายฐานภาษี และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ บริหารทรัพย์สินของรัฐบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน โดยเพิ่มศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนให้การกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจสู่ท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง รวมถึงการเร่งปฏิรูปโครงสร้างภาษีอากรให้เอื้ออำนวยต่อภาคการผลิต การลงทุน และส่งเสริมการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม และปฏิรูปกองทุนบำเหน็จบำนาญ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนประกันสังคมเพื่อ

สร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของประชาชนและลดภาระต่อภาครัฐในระยะยาว โดยมีแนวทางหลักที่นอกเหนือไปจากการดำเนินงานตามปกติของกระทรวง ทบวง กรม ที่รับผิดชอบ ดังนี้

(1) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการคลัง มีความโปร่งใส และมีระบบติดตามประเมินผลที่ดีภายใต้หลักความคุ้มค่า โดย

(1.1) สร้างความโปร่งใสทางการคลัง โดยการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องด้านสถานการณ์และการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังต่อสาธารณะ และมีการเปิดเผยกระบวนการวางแผนการจัดทำ และรายงานผลการบริหารงบประมาณ ภายใต้การกำหนดบทบาทและขอบเขตความรับผิดชอบของภาครัฐที่ชัดเจนและมีกรอบกฎหมายและการบริหารจัดการทางการคลังที่ชัดเจน

(1.2) พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงทางการคลังที่ดี เพื่อให้รับรู้ถึงความเสี่ยงทางการคลังทั้ง 4 ประเภท อันได้แก่ ความเสี่ยงจากการไม่รู้สถานการณ์คลังที่แท้จริงของรัฐบาล ความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของเศรษฐกิจมหภาค ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่ยั่งยืนทางการคลัง และความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความอ่อนแอของโครงสร้างการคลังและหน่วยงานบริหารจัดการด้านการคลัง

(2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารรายจ่ายงบประมาณแผ่นดิน โดย

(2.1) การพัฒนาฐานข้อมูลการคลังสาธารณะของประเทศ (Consolidated Public Sector Account) ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลการคลังรัฐบาลซึ่งรวมเงินนอกงบประมาณและกองทุนนอกงบประมาณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ให้มีความสมบูรณ์ เพื่อจะได้รับรู้ถึงสถานะทางการคลังที่แท้จริงของภาครัฐ รวมทั้งพัฒนาระบบบัญชีที่สามารถแสดงให้เห็นหนี้สินในอนาคต (Contingent liabilities) ที่อาจจะกลายเป็นความเสี่ยงทางการคลัง

(2.2) จัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่าย ที่ให้ลำดับความสำคัญแก่การใช้จ่ายเพื่อพัฒนาสังคมทั้งทางด้านการศึกษาและสาธารณสุข และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต และการบริหารองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาบนฐานความรู้ โดยการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลาง (Medium-term Expenditure Framework: MTEF) ภายใต้กรอบการรักษาเสถียรภาพในระดับมหภาค และความจำเป็นในการใช้จ่ายของรัฐบาลตามลำดับความสำคัญของการพัฒนา ซึ่งจะทำให้การบริหารการคลังมีความยืดหยุ่นและมีการปรับเปลี่ยนได้ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะเป็นการลดความเสี่ยงต่อฐานะการคลัง

(2.3) จัดทำระบบติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้านการใช้จ่ายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพภายใต้หลักความคุ้มค่าของการใช้จ่าย

(2.4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารรายจ่ายนอกงบประมาณและกองทุนนอกงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส เพื่อลดความเสี่ยงต่อฐานะการคลัง โดยการจัดระบบกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนที่รัฐบาลสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพ และความโปร่งใสในการบริหารการคลังและเพื่อลดภาระงบประมาณที่ซ้ำซ้อนหรือไม่มีความจำเป็น

(2.5) ปฏิรูประบบประกันสังคมและระบบบำเหน็จบำนาญเพื่อให้ฐานะที่มั่นคงในระยะยาวเมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และลดภาระรายจ่ายของรัฐบาล และเพื่อเป็นการส่งเสริมการออม

(2.6) ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและแข่งขันการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการสาธารณะ (Public Private Partnership) มากขึ้น โดยการปรับปรุงระเบียบ/กฎหมายให้อำนวยความสะดวก

(3) การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ โดย

(3.1) บริหารระบบการจัดเก็บให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป โดยการสร้างความเข้าใจให้มากขึ้นเกี่ยวกับกฎหมายภาษีทั้งต่อผู้เสียภาษีและผู้จัดเก็บภาษี รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน และการกำหนดมาตรฐานและสร้างธรรมาภิบาลในกลุ่มบุคลากรจัดเก็บภาษี วิชาชีพบัญชีและการตรวจสอบบัญชี และมีการถอดถอนใบอนุญาตและลงโทษทางกฎหมายอย่างเข้มงวดในกรณีที่ทำกรปกปิดข้อมูลทางบัญชีที่มีเจตนาฉ้อโกง ทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษี

(3.2) ปรับโครงสร้างภาษีให้สอดคล้องกับแนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในภาคการผลิต และเป็นโครงสร้างภาษีที่มีความเป็นธรรมต่อประชาชน อาทิ การขยายช่วงรายได้ให้กว้างขึ้น (bracket) เพื่อให้สอดคล้องกับขนาดและการขยายตัวของเศรษฐกิจให้มากขึ้น การกำหนดอัตราภาษีการนำเข้าวัตถุดิบและภาษีสินค้าสำเร็จรูป เป็นต้น

(3.3) ใช้มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพย์สินของภาครัฐเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี และช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและผู้ประกอบการรายย่อยให้มีที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน

(4) การบริหารทรัพย์สินของภาครัฐที่มีอยู่ให้มีผลตอบแทนอย่างเหมาะสม และใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า

(4.1) การพัฒนารัฐวิสาหกิจให้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารจัดการที่ดี และรายงานผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส โดยมีกฎหมายกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันในการให้บริการจากภาคเอกชน เพื่อให้เกิดสวัสดิการสูงสุดแก่ประเทศ

(4.2) การบริหารทรัพย์สินและสร้างรายได้จากทรัพย์สินที่รัฐมีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับภาครัฐ โดยกรมธนารักษ์ทำหน้าที่บริหารที่ดินและสิ่งก่อสร้างของภาครัฐให้เกิดประโยชน์ และจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารทรัพย์สินและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพย์สินที่รัฐมีอยู่

(5) การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยการกระจายอำนาจด้านการจัดเก็บภาษี การกระจายอำนาจด้านการจัดท่าบประมาณและการเบิกจ่าย และการกระจายอำนาจด้านการกอบกู้ภัย ภายใต้กรอบการรักษาวินัยทางการคลัง การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการเตรียมความพร้อมด้านกฎระเบียบและความรับผิดชอบ

(5.1) การพัฒนาแหล่งรายได้ขององค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถพึ่งพิงรายได้ที่จัดเก็บเองได้มากกว่าเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง โดย

➤ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการแบ่งแยกประเภทการจัดเก็บภาษีโดยรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นอย่างชัดเจน

➤ การปฏิรูปโครงสร้างภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ เช่น การนำภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาใช้แทนภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ การเก็บภาษีสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

➤ การปฏิรูปการบริหารจัดการเงินเหลือจ่ายสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เอื้อประโยชน์สูงสุดต่อการหารายได้จากการบริหารเงินสะสม

(5.2) การแบ่งบทบาทการดำเนินการกิจอย่างชัดเจน ทั้งการแบ่งบทบาทระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลกลาง การดำเนินการกิจร่วมกันในการให้บริการสาธารณะ และการดำเนินการกิจร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองที่มีความเชื่อมโยงกัน

(5.3) การให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหางบประมาณของตนเองอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำ การบริหารจัดการ การตรวจสอบ และประเมินผลการใช้จ่าย

(5.4) การจัดทำกรอบงบประมาณที่ครอบคลุมงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรภายใต้ยุทธศาสตร์จังหวัด เพื่อให้สะท้อนกรอบวงเงินงบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่แท้จริง

(5.5) กระจายอำนาจด้านการก่อหนี้และการบริหารหนี้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดและการรักษาเสถียรภาพโดยรวมของประเทศ โดยที่รัฐบาลไม่ค้ำประกันเงินกู้

(5.6) การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารการคลังส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

4.1.3 แนวทางการส่งเสริมการออมและและการเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนในประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตการณ์การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน อันเนื่องมาจากการขาดแคลนการออมและการระดมทุนที่ไม่เหมาะสม และเพื่อให้ประชาชนสร้างหลักประกันในชีวิตโดยมีการออมที่พอเพียงโดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนที่จะเข้าสู่ช่วงผู้สูงอายุ ซึ่งในขณะเดียวกันก็จะช่วยลดภาระของรัฐบาล โดย

(1) สร้างฐานรายได้ที่มั่นคงสำหรับประชาชน และการสร้างพฤติกรรมการออม

(2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนเพื่อการออมต่าง ๆ และป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการรวมศูนย์การบริหาร

(3) และพัฒนาระบบการออมต่าง ๆ เช่น การออมภาคบังคับ โดยการจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ที่มีกรอบโครงการบำเหน็จบำนาญครอบคลุมแรงงานทั้ง 13 ล้านคน และพัฒนากองทุนการออมให้เป็นระบบการออมเพื่อการชราภาพสำหรับแรงงานนอกระบบ ที่มีความครอบคลุมครบถ้วนสำหรับกำลังแรงงานของประเทศทั้งหมด

(4) การพัฒนาระบบสถาบันการเงินและตลาดทุนให้มีความมั่นคง มีเสถียรภาพ กลไกตลาดทำงานอย่างมีประสิทธิภาพทำให้เงินออมของประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย และมีผลตอบแทน

(5) การพัฒนาองค์กรการเงินฐานรากเพื่อเป็นทางเลือกในการออมของประชาชนที่เป็นรากหญ้า

(6) ส่งเสริมการออมทั้งระบบของประเทศ ทั้งการออมภาคครัวเรือน การออมภาครัฐ และการออมภาคธุรกิจเอกชนเพื่อให้การออมรวมของประเทศมีพอเพียงเพื่อการลงทุนของประเทศ

4.1.4 ดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศและสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาสังคมของประเทศ

(1) ร่วมกับประเทศพันธมิตรในการเจรจา WTO รอบ Doha Round ให้มีการเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตรและไม่ให้เกิดความเสียเปรียบ เช่น กฎระเบียบด้าน IPR

(2) ผลักดันความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคให้มีความก้าวหน้าในการก้าวสู่ EAC ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ Economic community, Social community and Security community โดยการขยายความร่วมมือ ASEAN และ ASEAN+3

(3) เร่งพัฒนามาตรฐานสินค้าเพื่อป้องกันสินค้านำเข้าที่ไม่ได้มาตรฐานหรือเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

(4) สร้างกลไกเพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดจากการตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือธุรกิจหรือผู้ประกอบการที่ถูกผลกระทบจากการเปิดเสรีให้สามารถปรับตัวเพื่อแข่งขันหรือปรับไปสู่ธุรกิจอื่นและบรรเทาผลกระทบด้านสังคมระหว่างการปรับตัว ในขณะที่มีการขยายตลาดส่งออกโดยการทำ FTA กับประเทศที่มีช่องทางการค้าสำหรับประเทศไทยในทวีปอเมริกาใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา

(5) สนับสนุนให้เอกชนได้ประโยชน์จาก FTA ที่ได้ตกลงแล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน Logistics ปรับปรุงกฎระเบียบ จัด trade mission ของภาครัฐร่วมเอกชน

(6) ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศในแถบลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Maekong Su-region: GMS) โดยพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานหลักเชื่อมโยงแนวพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridors) ปรับปรุงกฎระเบียบทั้งในประเทศและระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการค้าการลงทุนข้ามพรมแดน ควบคู่กับการดูแลและป้องกันผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

(7) ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับ development partners ในการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบ ACMECS ด้วยการสร้างงานและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะบริเวณชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อลดช่องว่างการพัฒนา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การอำนวยความสะดวกการค้าท่องเที่ยวเชื่อมโยง เช่น Single Visa

การสนับสนุนการผลิตร่วมบนฐานของความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ เช่น การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ และ contract farming

(8) ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจตามกรอบ IMT-GT และ กรอบJDS ให้เกิดประโยชน์กับจังหวัดภาคใต้ ในการเสริมสร้างโอกาสการพัฒนาที่เท่าเทียมในพื้นที่กรอบความร่วมมือ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง เสริมสร้างบทบาทของภาคเอกชน นำโดยสภาธุรกิจ และให้ความสำคัญต่อความร่วมมือและข้อคิดเห็นจากองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน พร้อมด้วยการลดช่องว่างจากการพัฒนา เพื่อขจัดเงื่อนไขของปัญหาด้านความมั่นคง ตามแนวพื้นที่ชายแดน โดยภาครัฐเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านโครงข่ายการคมนาคมขนส่งและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น และมาตรการอำนวยความสะดวก ทางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ สร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเปิดบริการเสรีด้านโทรคมนาคม บริการด้านที่ปรึกษา และการเงินส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรต่อเนื่อง รวมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาส่งเสริมโอกาสในการร่วมมือภาคเอกชน ในโครงการที่มีศักยภาพ เช่น การพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล

(9) การขยายความร่วมมือตามกรอบ IMT-GT สู่สาขาที่มีความจำเป็นในโลกปัจจุบัน ซึ่งมีวิกฤติด้านปัญหาร่วมกัน ซึ่งสร้างผลกระทบต่ออนุภูมิภาคอย่างกว้างขวาง เช่น ความร่วมมือด้านสาธารณสุข เพื่อป้องกันภัยจากโรคระบาดในคนและสัตว์ การป้องกันบรรเทาสาธารณภัยจากภัยธรรมชาติประเภทใหม่ที่มีผลกระทบกว้างขวาง เช่น คลื่นยักษ์สึนามิ ความร่วมมือด้านพลังงานทดแทน เพื่อบรรเทาปัญหาจากวิกฤติราคาน้ำมัน

(10) เพิ่มบทบาทการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาของประเทศไทยโดยพัฒนาบทบาทของสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) ให้เป็นองค์กรความร่วมมือในภูมิภาคระดับสากล

(11) สร้างความสัมพันธ์และการเป็นพันธมิตรที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านโดยการเชื่อมโยงวัฒนธรรม people to people

4.2 แนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตให้ผลิตภาพการผลิตและการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศไทยให้สูงขึ้น บนฐานความรู้และความเป็นไทย โดยใช้กระบวนการพัฒนาคลัสเตอร์และห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพการผลิต ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี การไปลงทุนในต่างประเทศของนักธุรกิจไทยเพื่อสร้างผลตอบแทนที่ดี และการสร้างบรรยากาศทางการลงทุนภายในประเทศ

4.2.1 การปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร (Food security and food safety) เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลกเป็นแหล่งผลิตไฟเบอร์และวัสดุเพื่อสนับสนุนสาขาอื่นนอกจากการเป็นแหล่งผลิตอาหาร และสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่มีโอกาสใหม่ เช่น พลังงานทดแทน (Bio-fuel) และสินค้าที่สอดคล้องกับรสนิยมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป โดย

(1) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าอาหารเพื่อให้เป็นแหล่งการผลิตอาหารที่สำคัญของโลกที่มีคุณภาพมาตรฐาน และความปลอดภัย (Food Safety) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคสินค้าในระยะยาว

(2) สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพในการสร้างมูลค่าสินค้า (Value Creation) เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและมีมูลค่าสูงบนพื้นฐานการใช้องค์ความรู้

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย ในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ให้แก่ คนในชุมชน รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินการของชุมชนให้เกิดขึ้น

(4) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า (Branding) ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับของผู้บริโภคทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ

(5) พัฒนาสถาบันเกษตรกร กระบวนการจัดทำแผนชุมชน และวิสาหกิจชุมชนในการสร้างเครือข่าย และเป็นกลไกในการเชื่อมโยง (Networking) การสร้างมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) ระดับชุมชนกับประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขัน

(6) ส่งเสริมการทำเกษตรที่ยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ บนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือน มีผลผลิตที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงด้านราคาและมีมูลค่าผลผลิตสูง

(7) สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ไม่ใช่อาหาร (Non-Food) และมีโอกาสใหม่ทางการตลาด อาทิ สมุนไพร Fiber สินค้า OTOP

4.2.2 การปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมให้เป็นฐานการผลิตระดับภูมิภาค/โลก สำหรับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง และวางรากฐานให้กับอุตสาหกรรมใหม่ที่มีศักยภาพและแนวโน้มที่ดี บนพื้นฐานการสร้างมูลค่าโดยใช้องค์ความรู้/นวัตกรรม โดย

(1) การลงทุนเพื่อสร้าง พัฒนา และขับเคลื่อนอุตสาหกรรมใหม่ที่มีศักยภาพสูง (Potential Industries) และอุตสาหกรรมโอกาสใหม่ (New Wave Industries) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องด้านชีวภาพ (Bio-based Industries)

(2) จัดทำแผนที่นำทางการบริหารจัดการสิทธิบัตร (Patent Management Road Mapping) เพื่อให้ผู้ประกอบการใช้ต่อยอดในการผลิตผลิตภัณฑ์เป้าหมายในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ และกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูงที่แข่งขันได้ดีอยู่แล้ว

(3) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบอำนวยความสะดวก เช่น ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing Center) ศูนย์ทดสอบผลิตภัณฑ์ (Product Testing Center) และศูนย์รับรองมาตรฐาน (Certified Center) เป็นต้น

(4) การสร้างระบบวิจัยในเชิงประยุกต์อย่างบูรณาการ เพื่อมุ่งสร้างนวัตกรรม ทั้งในรูปของผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต (Products and Process Innovation) โดยการส่งเสริมการสร้างขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี (Technological Capability) ตั้งแต่การได้มาและการเข้าถึงเทคโนโลยีจากต่างประเทศ (Acquiring higher foreign technology) และการสร้างขบวนการเชื่อมโยง

ทั้งระหว่างและภายในองค์กร (Intra and Inter-firm) รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ได้มา หรือใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และในที่สามารถปรับปรุง วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้มีศักยภาพสูงขึ้น เพื่อ สร้างความเป็นพิเศษและแตกต่าง

(5) สร้างหรือสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการที่เกื้อหนุนต่อการสร้างนวัตกรรม โดยใช้ระบบบ่มเพาะธุรกิจ ซึ่งเชื่อมโยงกับระบบสนับสนุนอื่นๆ ได้แก่ แหล่งเงินทุน และกระบวนการ จัดองค์ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(6) การส่งเสริมสถาบันเฉพาะทางภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวง พาณิชยกรรม และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนในการ พัฒนาอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยใช้แนวทางคลัสเตอร์

(7) ส่งเสริมกระบวนการใช้เทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) ให้เป็นที่ แพร่หลาย เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และลดปริมาณขยะที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อ สิ่งแวดล้อม

(8) พัฒนาบุคลากรทั้งในระบบและการฝึกอบรมให้มี Competence โดยสถาบัน การ ศึกษาและสถาบันอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการที่จะยกระดับอุตสาหกรรมรายสาขา ควบคู่ ไปกับการสร้างสำนึกและทักษะให้เกิด Industrial Habit (Mind & Spirit)

4.2.3 การปรับโครงสร้างภาคบริการ ให้เป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประเทศ โดยอาศัยความโดดเด่นและหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นไทย เป็นจุดขายสำคัญในการขยายตลาดธุรกิจการท่องเที่ยว พร้อมทั้งขยายฐานการผลิต ภาคบริการที่มีศักยภาพ เพื่อสนองความต้องการของตลาดกลุ่มลูกค้าและการดำเนินธุรกิจ สมัยใหม่ โดย

(1) พัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวไทย ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของภูมิภาค โดยมีแนวทางที่สำคัญ

(1.1) พัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และ โบราณสถาน ในเชิงกลุ่มพื้นที่ (Cluster) รวมทั้งการเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย (Thainess and Hospitality) ทั้งการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน และภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อสร้างสินค้า ท่องเที่ยวใหม่ๆ (New Product) แก่ธุรกิจการท่องเที่ยวไทย และเป็น Destination ของตลาด ท่องเที่ยวโลก

(1.2) ส่งเสริมการลงทุนพัฒนาธุรกิจบริการต่างๆ เชื่อมโยงกับธุรกิจการ ท่องเที่ยว เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ธุรกิจและขยายตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะด้าน (Niche Market) อาทิ ธุรกิจบริการสุขภาพ ธุรกิจ MICE, Long Stay, Shopping สินค้า OTOP และแหล่ง ท่องเที่ยวประเภท Man Made เป็นต้น

(1.3) พัฒนาคุณภาพธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เพื่อให้มีมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจโรงแรม บริษัทนำเที่ยว ร้านจำหน่ายสินค้า ของที่ระลึก และภัตตาคาร ร้านอาหาร เป็นต้น

(1.4) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว เพื่อรักษาฐานตลาดเดิมและขยายสู่ตลาด ใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพ เช่น ตลาดรัสเซียและกลุ่มประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของรัสเซีย (CIS) และ

ตลาดตะวันออกกลาง โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และผู้แทนการค้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ เพื่อดำเนินกลยุทธ์การค้าตลาดร่วมกัน

(1.5) พัฒนาปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจการค้าท่องเที่ยว ทั้งโครงข่ายการคมนาคมเพื่อการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว มาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และการปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจการค้าท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ และช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(1.6) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชนในท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนการรวมกลุ่มของชุมชนในรูปแบบต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่นกับกิจกรรมการค้าท่องเที่ยว เพื่อช่วยสร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน

(2) พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ เพื่อขยายตลาดธุรกิจบริการให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ได้แก่ บริการการศึกษานานาชาติ บริการสุขภาพ ธุรกิจค้าปลีก คำสั่ง บริการทางการเงิน บริการประกันภัย ธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ และธุรกิจภาพยนตร์ไทย เป็นต้น

(2.1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของธุรกิจบริการ ให้เป็นที่ยอมรับและสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดโลก รวมทั้งรองรับการเปิดเสรีภาคบริการ

(2.2) เสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนภายในประเทศ และการลงทุนในต่างประเทศของคนไทย โดยการปรับปรุงกฎระเบียบข้อกฎหมายให้เอื้อต่อการลงทุนและการแข่งขันที่เป็นธรรม สร้างมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมการลงทุน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อรองรับการลงทุน เป็นต้น

(2.3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือเชิงธุรกิจระหว่างวิสาหกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมถึงวิสาหกิจชุมชน ตลอดทั้งห่วงโซ่การผลิต (Supply Chain) เพื่อสร้างพลังต่อรองทางการค้า รวมทั้งการสร้างงาน และสร้างรายได้แก่ชุมชน

(2.4) ส่งเสริมการตลาดที่อยู่บนพื้นฐานของงานวิจัยเชิงลึก (In-depth market research) เพื่อให้การค้าปลีกสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และสามารถเจาะตลาดใหม่ๆ ที่มีศักยภาพ

(2.5) พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ แก่ผู้ประกอบการไทย เพื่อให้การผลิตและการให้บริการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4.2.4 การส่งเสริมการลงทุนและการสร้างบรรยากาศการลงทุนที่เอื้ออำนวย ให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตสู่การผลิตบนฐานความรู้และผลิตภาพการผลิตสูง

(1) ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศในสาขาที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง (High tech/high end) และสาขาที่เป็นโอกาสใหม่ รวมทั้งกระตุ้นให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสร้างความเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการภายในประเทศ

(2) ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพไปลงทุนในต่างประเทศเพิ่มขึ้น และให้มีกองทุนระดับชาติเพื่อส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ

(3) สร้างแรงจูงใจต่อนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการปรับปรุงกฎหมายและสิทธิประโยชน์การลงทุน โดยใช้วิธีการเชิงรุก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนตามทิศทางและเป้าหมายของการปรับโครงสร้างภาคการผลิต

4.3 แนวทางการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ และการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการลงทุน

4.3.1 แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ โดยพัฒนาโครงข่ายขนส่งผู้โดยสารและสินค้า และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง ประหยัดพลังงาน และเพิ่มความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

(1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและการบริหารจัดการโลจิสติกส์ ให้มีโครงข่ายที่เชื่อมโยงอย่างบูรณาการ มีการจัดการที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

(1.1) พัฒนาเครือข่ายโลจิสติกส์ในประเทศให้เชื่อมโยงอย่างบูรณาการ ทั้งเครือข่ายภายในและการเชื่อมต่อไปสู่ต่างประเทศ โดยพัฒนาระบบการขนส่งเชื่อมโยงหลายรูปแบบ (Multimodal) ระบบการขนส่งสนับสนุน (Feeder) รวมทั้งศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าตามจุดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ภายในประเทศ รวมทั้งยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้า

(1.2) ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์ในภาคการผลิตให้เชื่อมโยงถึงกันตลอดห่วงโซ่อุปทาน และพัฒนาธุรกิจการให้บริการโลจิสติกส์ บุคลากร และกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

(1.3) สนับสนุนการใช้รูปแบบและวิธีการบริหารจัดการขนส่งเพื่อการประหยัดพลังงาน (Transport Management for Energy Saving) โดยสนับสนุนระบบขนส่งทางราง ทางน้ำ และทางท่อ การเปลี่ยนรูปแบบพลังงานไปสู่รูปแบบที่มีต้นทุนต่ำ การประยุกต์ใช้วิธีการจัดการขนส่งที่ทันสมัย และการใช้เทคโนโลยีการขนส่ง เพื่อนำไปสู่การลดต้นทุนการขนส่งทั้งในระดับธุรกิจ และระดับประเทศ

(1.4) พัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา (Time Saving) และลดการใช้พลังงาน (Energy Saving)

(2) กระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ภูมิภาคให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่

(2.1) ขยายโครงข่ายการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม และระบบประปาในพื้นที่ชนบทให้ทั่วถึง เพียงพอ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และสร้างโอกาสในการรับรู้ข่าวสาร พัฒนาความรู้ และเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

(2.2) วางแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับแหล่งงาน และพื้นที่ฐานการผลิต รวมทั้งให้ความสำคัญในการสร้างชุมชนที่น่าอยู่ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

(3) การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่โปร่งใส มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่าและมีประสิทธิภาพ ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders)

(3.1) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ การยอมรับและความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ

(3.2) มุ่งเน้นให้มีการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ (Project's Feasibility Study) และการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม สังคมและชุมชนอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้แน่ใจว่าโครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุนและมีมาตรการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ชัดเจน โดยเน้นให้มีกระบวนการกลั่นกรองโครงการ และการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

(3.3) ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน (Public Private Partnership) และแข่งขันการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น โดยมีการปรับปรุงระเบียบและกฎหมาย ให้มีความคล่องตัวและยืดความโปร่งใส รวมทั้งเร่งรัดการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลรายสาขา เพื่อทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค และกำกับดูแลการแข่งขันที่โปร่งใสและเป็นธรรม

(3.4) ส่งเสริมการจัดการด้านอุปสงค์ (Demand Side Management) และสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัด คุ่มค่าและมีประสิทธิภาพ

4.3.2 แนวทางการบริหารองค์ความรู้เป็นระบบ ทั้งการสั่งสม การสร้าง การแพร่กระจายและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีรวมทั้งการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในเชิงพาณิชย์ และมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์และสิทธิบัตรอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้

(1) พัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สามารถรองรับกับเทคโนโลยีกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดย

(1.1) เร่งสร้างบุคลากรระดับสูงและนักวิจัย โดย

(1.1.1) สนับสนุนทุนการศึกษาระดับสูงทั้งในและต่างประเทศในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศในอนาคต

(1.1.2) พัฒนากำลังคนทางเทคโนโลยีใน 4 สาขาหลัก ได้แก่ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(1.1.3) กำหนดมาตรการจูงใจในการส่งเสริมอาชีพและรักษานักวิจัยให้อยู่ในระบบ

(1.1.4) ส่งเสริมความร่วมมือในการทำวิจัยกับต่างประเทศ รวมทั้งการนำเข้านักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่คนไทย

(1.1.5) เร่งสร้างนักเทคโนโลยีโดยใช้กลไกโครงการวิจัยขนาดใหญ่ที่ตอบโจทย์ปัญหาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญในระยะยาว

(1.2) เร่งรัดพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ
อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับประถมจนถึงอุดมศึกษา โดย

(1.2.1) เร่งปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อเสริมสร้าง
แนวคิดและองค์ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและวิทยาการ
สมัยใหม่ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมจัดทำหลักสูตรการศึกษา และวิธีการเรียนการสอนทั้งใน
และนอกระบบการศึกษาให้ทันสมัย เน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างมีระบบ มี
เหตุผลเป็นวิทยาศาสตร์ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

(1.2.2) ส่งเสริมเด็กอัจฉริยะ โดยเพิ่มจำนวนโรงเรียนวิทยาศาสตร์
และโรงเรียนเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ รวมทั้งจัดตั้งมหาวิทยาลัยเฉพาะ
ทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Research University)

(1.2.3) ให้ทุนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรีในสาขาที่
สำคัญแก่ผู้ที่มีผลการเรียนดี

(1.2.4) ปรับปรุงสถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยอาศัย
เทคโนโลยีและอุปกรณ์สารสนเทศช่วยการเรียนการสอน

(1.2.5) กระจายแหล่งเรียนรู้ด้าน ว&ท ไปสู่ภูมิภาค โดยการใช้สื่อ
อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสารทางไกล รวมทั้งพัฒนาค่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับเยาวชน
ทั่วไป

(1.3) พัฒนาคู อาจารย์ด้าน ว&ท ให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียน
การสอน โดย

(1.3.1) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่ตลอดเวลา โดย
จัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ จัดสรรทุนเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

(1.3.2) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

(1.3.3) นำเข้าผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ต่างประเทศเพื่อทดแทนบุคลากร
ที่ขาดแคลนในระยะสั้น

(1.4) ผลิตรากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ตรงความ
ต้องการของภาคการผลิตและบริการ เน้นให้ผู้ที่จะจบออกมาสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดย

(1.4.1) ปรับหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาทักษะใน
การปฏิบัติงานควบคู่กับภาคทฤษฎี เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน

(1.4.2) พัฒนาศักยภาพแรงงาน และส่งเสริมนักอุตสาหกรรมให้มี
ความรู้ที่ทันสมัยตลอดเวลา โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเพิ่มคุณภาพกำลังคนในอุตสาหกรรมหลัก

(1.4.3) สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

(1.5) กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักในความสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจที่
ถูกต้องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดแรงสนับสนุนในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดย

(1.5.1) สร้างเครือข่ายและแนวร่วมของบุคคลและองค์กรที่ทำงานด้านความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้การดำเนินงานในด้านดังกล่าวมีความเป็นเอกภาพ และมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน

(1.5.2) เพิ่มปริมาณและปรับปรุงคุณภาพเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีผ่านสื่อต่างๆ โดยการจัดรายการข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในช่วงเช้าทางวิทยุ หรือหลังข่าวทางโทรทัศน์ และการสร้างบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(1.5.3) ส่งเสริมให้นักวิทยาศาสตร์และนักการเมืองมีบทบาทโดยตรงในการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(1.5.4) พัฒนาแหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้มีศักยภาพมากขึ้นสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เด็กและเยาวชน และสามารถให้ความรู้แก่ชุมชนในการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ในการประกอบอาชีพได้

(2) การพัฒนาและผลิตองค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้วยการสนับสนุนการพัฒนากระบวนการได้มาซึ่งองค์ความรู้และเทคโนโลยี วิจัยและพัฒนา ตามศักยภาพของคนไทยและนำมาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

(2.1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีที่เป็นระบบและสร้างมูลค่าเพิ่ม ผ่านการลงทุนจากต่างประเทศทั้งในรูปของการส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศ (Inward Foreign Direct Investment) และการลงทุนภายนอกประเทศ (Outward Foreign Direct Investment) เช่น กระตุ้นให้บริษัทข้ามชาติมีกิจกรรมการวิจัยและพัฒนาในประเทศให้มากขึ้น และสนับสนุนให้ภาครัฐและเอกชนที่ได้รับการสนับสนุนการลงทุนมีแผนงานด้านวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างฐานเทคโนโลยีของตนเอง

(2.2) ส่งเสริมหน่วยงานวิจัยและสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่งผลิตงานวิจัยและองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ผลิตความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีใหม่ รวมทั้งเพิ่มจำนวนสถาบันวิจัยที่ทำหน้าที่พัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมโดยตรง

(2.3) ปรับปรุงระบบวิจัยและพัฒนาของภาครัฐ เพื่อให้ผลงานวิจัยสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต รวมทั้งพัฒนาหน่วยปฏิบัติการวิจัยเฉพาะทางในสาขาเทคโนโลยีที่สำคัญให้เป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศในระดับมาตรฐานสากล

(2.4) เพิ่มขีดความสามารถของสถาบันวิจัยภาครัฐ มหาวิทยาลัย บริษัท/สถาบันเอกชนในการให้บริการและสนับสนุนเทคโนโลยีภาคการผลิต การค้า และบริการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

(3) สนับสนุนการทำวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม และผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเพื่อสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจ ตลอดจนมีการบริหารจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ โดย

(3.1) สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสาขาการผลิตโดยเน้นการเพิ่มผลผลิตการผลิต การพึ่งพาตนเอง สร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation) เพื่อสร้างสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศ และการก้าวสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ในสาขาที่สำคัญ ดังนี้

(3.1.1) สาขาการเกษตร เน้นการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต และอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทางการเกษตรอย่างยั่งยืน

(3.1.2) สาขาการอุตสาหกรรมการผลิต ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการออกแบบวัสดุทางวิศวกรรม กระบวนการผลิต รวมทั้งสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ให้มีความหลากหลาย นำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมฐานความรู้

(3.1.3) สาขาพลังงาน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีประหยัดพลังงาน พลังงานหมุนเวียน และพลังงานทดแทนต่างๆ เพื่อให้มีการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลน้อยลง

(3.1.4) สาขาสิ่งแวดล้อม เน้นการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ป้องกันและขจัดมลพิษเพื่อทดแทนการนำเข้าและส่งเสริมการส่งออก รวมทั้งการวิจัยเทคโนโลยีสะอาดเพื่อสร้างโอกาสใหม่ทางธุรกิจและเตรียมความพร้อมในการรองรับมาตรการการค้าที่ใช้เงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม

(3.1.5) สาขาการบริการ ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการค้า บริการ การขนส่ง การเงิน และการท่องเที่ยว อีกทั้งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทดแทนการนำเข้า

(3.1.6) สาขาผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย มีมูลค่าเพิ่ม ได้มาตรฐานและเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ

(3.2) ปรับปรุงมาตรการจูงใจทางการเงิน การคลัง และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ รวมทั้งจัดตั้งกองทุนรัฐร่วมเอกชนเพื่อการวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมเอกชนให้ลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาคการผลิต

(3.3) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ในการพัฒนาขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งจัดตั้งบริษัทร่วมทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีและหน่วยบ่มเพาะเทคโนโลยี ตลอดจนสนับสนุนการวิจัยเชิงนวัตกรรม การออกแบบ และการวิศวกรรมให้มากขึ้น

(3.4) จัดให้มีกลไกในการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาในเชิงพาณิชย์ไปยังผู้ที่เป็นเจ้าของผลงาน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้มีการสร้างผลงานที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น

(3.5) พัฒนาระบบการแพร่กระจาย ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีไปสู่ภาคการผลิตและบริการ โดย

(3.5.1) พัฒนากลไกการผลิตงานวิจัย การส่งต่อความรู้ ผ่านการปรับบทบาทของมหาวิทยาลัยให้สามารถทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่ภาคการผลิตและบริการ

(3.5.2) สนับสนุนและส่งเสริมการเชื่อมโยงและร่วมมือเป็นเครือข่ายในรูปคลัสเตอร์ในสาขาการผลิตเป้าหมายเพื่อให้มีการไหลเวียนข้อมูลและความรู้อันจะนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมและขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเป้าหมาย

(3.6) ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม โดย

(3.6.1) เร่งสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ โดยให้สถาบันการศึกษาสร้างหลักสูตรในการสอนทักษะการบริหารจัดการนวัตกรรมแก่ผู้บริหารระดับกลางและระดับสูงของธุรกิจขนาดเล็กรวมทั้งให้ทุนการฝึกงานแก่นักศึกษาที่มีแนวโน้มสร้างนวัตกรรม

(3.6.2) จัดตั้งศูนย์ขยายนวัตกรรมต้นแบบ เพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(3.6.3) สนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย และภาครัฐ ร่วมมือกันเพื่อสร้างเทคนิควิธีการนำฐานข้อมูลสิทธิบัตรไปใช้สำหรับการค้นพบใหม่ๆ

(3.6.4) ปรับระบบจูงใจด้านการเงินเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมของภาคเอกชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตและสังคม

(4.1) เร่งพัฒนาและยกระดับศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทาง ในสาขาเทคโนโลยีที่สำคัญในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้สำหรับการนำไปต่อยอดการใช้ประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผล

(4.2) สนับสนุนให้มีกิจกรรม/สถาบัน ที่เป็นแกนในการเชื่อมโยงสถาบันการวิจัย บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และภาคอุตสาหกรรม เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในทุกภูมิภาคของประเทศ อาทิ หน่วยบ่มเพาะเทคโนโลยีอุทยานวิทยาศาสตร์

(4.3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ โดยขยายบริการไปสู่ภูมิภาค และสนับสนุนภาคเอกชนเข้ามาร่วมลงทุน รวมทั้งให้องค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของรัฐเร่งสร้างเครือข่ายในทุกภูมิภาค เพื่อกระจายความรู้ไปสู่ภาคการผลิตและชุมชนทั่วประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีคุณภาพ

(4.4) พัฒนาระบบการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อสนับสนุนให้มีการนำผลงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ โดยให้มีการจัดตั้งสำนักงานอนุญาตให้ใช้สิทธิในเทคโนโลยี (Technology Licensing Office: TLO) เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้ความสำคัญกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาแก่มหาวิทยาลัย การแบ่งปันผลประโยชน์ และสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคอุตสาหกรรม เพื่อนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีไปพัฒนาหรือต่อยอดในเชิงอุตสาหกรรม

(4.5) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการแพร่กระจายถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ภาคการผลิตและบริการโดยผ่านเครือข่ายที่รัฐได้จัดสร้างไว้แล้ว พร้อมทั้งเชื่อมโยงไปสู่เครือข่ายสารสนเทศให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

(5) ปรับระบบบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีความสำคัญกับ

(5.1) เร่งผลักดัน ร่างพระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เป็นกฎหมาย

(5.2) ผลักดันการสร้างกลไกในการประสานนโยบายด้าน ว&ท ในระดับผู้บริหารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีเอกภาพ อาทิ เพิ่มหลักสูตรการบริหารจัดการด้าน ว&ท ไว้ในหลักสูตรผู้บริหารระดับสูง

(5.3) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของภาครัฐ โดยเน้นระบบการประเมินผลที่วัดความก้าวหน้าหรือความสำเร็จด้วยผลงาน

4.3.3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและเร่งรัดการพัฒนาพลังงานทดแทน เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าพลังงาน ลดต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของประชาชน และลดมลพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานในกระบวนการผลิตและการบริโภคของประชาชน โดยมีเป้าหมายที่จะเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8 ของการใช้พลังงานทั้งหมดเมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มีปริมาณแหล่งสำรองพลังงานของประเทศเพียงพอต่อความต้องการใช้ในระยะเวลา 50 ปี และลดสัดส่วนการใช้พลังงานต่อมูลค่าการผลิตภาคอุตสาหกรรม โดย

(1) จัดหาแหล่งพลังงานทั้งในและต่างประเทศเพิ่มเติม รวมทั้งหาแหล่งพลังงานใหม่ ๆ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศในระยะยาว

(2) รมรงค์การใช้พลังงานทดแทนต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ และให้คำปรึกษาแก่ภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจเอกชนและรัฐให้มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตพลังงานทดแทน การลดการใช้พลังงาน และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พลังงาน

(3) ศึกษา วิจัย และพัฒนาพลังงานทางเลือก พลังงานหมุนเวียน รวมทั้ง ปรับปรุงภาคการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีที่ประหยัดพลังงาน เพื่อลดการพึ่งพาพลังงานฟอสซิล

4.3.4 ปรับปรุงกฎหมาย และกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

4.4 การเสริมสร้างศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกันของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อกระจายความเจริญและรายได้ โดย

4.4.1 สร้างความมั่นคงของสถาบันครอบครัว ทั้งด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน รายได้ และการออม

4.4.2 อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.4.3 จัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยเฉพาะแหล่งน้ำ คุณภาพดิน ป่าไม้ เพื่อสนับสนุนคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในพื้นที่

4.4.4 พัฒนาและให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา สาธารณสุข และการเข้าถึง แหล่งทุนและบริการทางการเงิน รวมทั้งการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนและการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของกองทุนต่าง ๆ ในชุมชน

4.4.5 พัฒนาเทคโนโลยีและบริหารจัดการทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการใน ท้องถิ่น อาทิ การพัฒนาพันธุ์พืช การออกแบบผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมด้านการตลาด และการปรับปรุง มาตรฐานการผลิต

4.4.6 พัฒนาวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดใหญ่

4.4.7 สนับสนุนให้ใช้แผนชุมชนให้เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ที่เชื่อมโยง กับกลไกการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นและภูมิภาค

4.4.8 สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบอาชีพและธุรกิจรายย่อยที่อยู่นอกระบบเข้าสู่ระบบ และให้การสนับสนุนและพัฒนาธุรกิจที่เข้าสู่ระบบแล้ว

5 **ภาคีการพัฒนา**

การดำเนินการเพื่อผลักดันให้แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนามังเกิดผลในทางปฏิบัติและ เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ภาคีพัฒนาที่จะมีบทบาทสำคัญ ประกอบด้วย

5.1 ภาคีการพัฒนาในการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพ ประกอบด้วย

5.1.1 ธนาคารแห่งประเทศไทย หน่วยงานหลักที่กำหนดทิศทางนโยบายการเงิน และ นโยบายการกำกับสถาบันการเงินและขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างสถาบันการเงินภายใต้การกำกับ ของกระทรวงการคลัง (ในกรณีที่ไม่แยกบทบาทการกำกับสถาบันการเงินออกจาก ธปท.)

5.1.2 กระทรวงการคลัง หน่วยงานหลักที่จะต้องดำเนินนโยบายการคลังที่สอดคล้อง ประสานกับนโยบายการเงิน บริหารการคลังทั้งด้านรายจ่าย การจัดเก็บรายได้ และบริหารหนี้ สาธารณะ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และการปฏิรูประบบการออมของประเทศ รวมทั้งการดำเนิน นโยบายภาษีที่เอื้อต่อการกระจายรายได้และแก้ปัญหาความยากจน

5.1.3 สำนักงานประมาณ จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามกรอบยุทธศาสตร์การ พัฒนาและแผนบริหารราชการแผ่นดิน โดยร่วมกับ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

5.1.4 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับ กระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ และธนาคารแห่งประเทศไทยในการกำหนดกรอบเศรษฐกิจมหภาค และวงเงินงบประมาณของประเทศในทิศทางที่เสริมสร้างเสถียรภาพและเพิ่มคุณภาพของการขยายตัว และส่งเสริมการออมในทุกระดับ

5.1.5 คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ เป็นองค์กรหลักในการกำกับดูแลให้ตลาดหลักทรัพย์และสมาชิกดำเนินการตามแนวทางบรรษัทภิบาล และรักษาเสถียรภาพของตลาดทุน

5.1.6 ตลาดหลักทรัพย์ ส่งเสริมการขยายตัวของตลาดหลักทรัพย์อย่างมีเสถียรภาพ

5.1.7 รัฐวิสาหกิจ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อลดภาระของรัฐบาล

5.1.8 สมาคมธนาคาร ร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังในการปรับโครงสร้างระบบสถาบันการเงิน

5.1.9 กองทุนต่าง ๆ ที่รัฐบาลสนับสนุนเงินทุน ร่วมกับกระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานเจ้าของกองทุน จัดระบบกองทุนให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และยกเลิกในกรณีที่มีความซ้ำซ้อนหรือภารกิจไม่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในอนาคต

5.1.10 กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การกำหนดและการผลักดันไปสู่การปฏิบัติของยุทธศาสตร์การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

5.1.11 กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพัฒนาท่องเที่ยวและการกีฬา ร่วมกันส่งเสริมการส่งออกสินค้าและบริการ

5.1.12 กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพลังงาน และ สศช. ร่วมกันติดตามสถานการณ์ด้านการนำเข้าและกำหนดมาตรการในการบริหารการนำเข้าอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือของภาคเอกชน

5.1.13 องค์กรการเงินฐานราก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2 ภาติการพัฒนาในการปรับโครงสร้างการผลิต

5.2.1 การปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร

(1) ภาครัฐ ประกอบด้วย ก.เกษตรฯ / ก.พาณิชย์ / ก.อุตสาหกรรม / ก.วิทย์ / สถาบันการศึกษา/ก.มหาดไทย/ก.วัฒนธรรม / ก.สาธารณสุข ร่วมมือและประสานกันในการกำหนดนโยบาย/ปรับกฎระเบียบ ส่งเสริม สนับสนุน และทำการวิจัยและพัฒนา และการให้ทุนการศึกษา

(2) ภาคเอกชน/ชุมชน ประกอบด้วย สมา่อุตสาหกรรมฯ / สมาหอการค้าฯ สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ลงทุนในธุรกิจ และสหกรณ์ / วิสาหกิจชุมชน

5.2.2 การปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม

(1) ภาครัฐ ประกอบด้วย ก.อุตสาหกรรม / ก.เกษตรฯ / ก.พาณิชย์ / ก.วิทย์ / ICT ในการกำหนดนโยบาย/จัดทำกฎหมาย ส่งเสริม สนับสนุน และทำการวิจัยและพัฒนา

และดำเนินโครงการพัฒนา

(2) เอกชน ประกอบด้วย สมา่อุตสาหกรรมฯ / สมาหอการค้าฯ / ในการ

วิจัย พัฒนา และนวัตกรรม การปรับกระบวนการผลิต

(3) รัฐวิสาหกิจ สถาบันเฉพาะทาง และองค์การมหาชน สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และการร่วมทุนด้านนวัตกรรม

5.2.3 การปรับโครงสร้างภาคบริการ

(1) ภาครัฐ ประกอบด้วย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงพาณิชย์ ร่วมกับกระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากองการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ และดำเนินแผนงาน/โครงการเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุตามเป้าหมาย รวมทั้งการสนับสนุนการศึกษาวิจัยเชิงวิชาการ และการเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้แก่แรงงานและผู้ประกอบการ

(2) ภาคเอกชน ประกอบด้วย สมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยว ร่วมกับภาครัฐกำหนดยุทธศาสตร์และผลักดันไปสู่การปฏิบัติ ส่งเสริมการตลาด พัฒนามาตรฐานธุรกิจและบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

(3) องค์กรชุมชนในท้องถิ่น ร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมทั้งการร่วมมือในการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของท้องถิ่นให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

(4) องค์การมหาชนและองค์กรอิสระ ได้แก่ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) บริษัทไทยลอสเตย์ จำกัด และบริษัทไทยแลนด์ พรวิเลจ คาร์ต จำกัด ทำหน้าที่พัฒนาพื้นที่พิเศษ และส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพ

5.3 ภาวคิในการพัฒนากำลังคนในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5.3.1 ภาครัฐบาล ประกอบด้วย ศธ. เป็นหน่วยงานหลัก โดยมี วท. กพ. กค. รง. อก. มห. เป็นหน่วยงานสนับสนุน ในการด้านต่าง ๆ ดังนี้

➤ กำหนดนโยบายและความต้องการกำลังคนด้าน ว&ท มาตรการจูงใจเพื่อการพัฒนากำลังคนด้าน ว&ท

- สนับสนุนทุนการศึกษาาระดับสูงทั้งในและต่างประเทศ
- ปฏิรูปการศึกษา
- จัดทำ/ปรับหลักสูตรการศึกษา
- พัฒนาครู อาจารย์
- พัฒนาสื่อการเรียนการสอน
- พัฒนาศักยภาพแรงงาน
- กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักในควมสำคัญด้าน ว&ท
- พัฒนาแหล่งและศูนย์การเรียนรู้
- สร้างเครือข่าย

5.3.2 ภาคธุรกิจเอกชน

- ให้ข้อมูลในเรื่องต่างๆ เช่น สาขาและจำนวนคนที่ต้องการ
- ร่วมปฏิรูปการศึกษา ปรับหลักสูตรการศึกษา จัดทำสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องความต้องการของภาคการผลิต

- รับนักเรียน นักศึกษาเข้าฝึกงาน

5.3.3 รัฐวิสาหกิจ มี วว. เป็นหน่วยงานสนับสนุน

- ร่วมปฏิรูปหลักสูตรและระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

ประเทศ

- ร่วมผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท-เอก กับสถาบันการศึกษา

- รับนักเรียน นิสิต นักศึกษาเข้าฝึกอบรม/ฝึกงาน

5.3.4 องค์การอิสระ ประกอบด้วย สกว. เป็นหน่วยงานสนับสนุน ให้ทุนการศึกษาและวิจัย และร่วมปฏิรูปหลักสูตรและระบบการศึกษา

5.3.5 องค์การมหาชน ประกอบด้วย สสวท. เป็นหน่วยงานสนับสนุน

- ให้ทุนการศึกษา

- พัฒนาสื่อการเรียนการสอน

- ฝึกอบรมครูด้าน ว&ท

5.4 ภาวการณ์ในการพัฒนาและผลิตองค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้วยการสนับสนุนการพัฒนากระบวนการได้มาซึ่งองค์ความรู้และเทคโนโลยี วิจัยและพัฒนา ตามศักยภาพของคนไทยและนำมาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.4.1 ภาครัฐบาล ประกอบด้วย วท. เป็นหน่วยงานหลัก โดยมี ศธ. วช. สวรส. สช. อก. กษ. พพ. สงป. กค. มท. สถาบันการศึกษา เป็นหน่วยงานสนับสนุน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของภาครัฐและเอกชน

- ปรับปรุงระบบวิจัยและพัฒนา

- พัฒนาหน่วยงานปฏิบัติการเฉพาะทางในสาขาเทคโนโลยีที่สำคัญให้เป็น

ศูนย์แห่งความเป็นเลิศ

- ปรับปรุงมาตรการจูงใจและสิทธิประโยชน์ต่างๆ

- ส่งเสริมภาคีความร่วมมือระหว่างรัฐ สถาบันการศึกษา และเอกชน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการเชื่อมโยงการทำงานในลักษณะเครือข่าย

5.4.2 ภาครัฐกิจเอกชน

- ให้ข้อมูล

- ทำวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม

5.4.3 รัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย วว.

- ให้ข้อมูล ทำวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม

5.4.4 องค์การมหาชน สนช. ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

5.4.5 องค์การอิสระ สกว. สวก. ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา

5.5 ภาคี่ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตและสังคม

5.5.1 ภาครัฐบาล มี วท. เป็นหน่วยงานหลัก โดยมี ศธ. พณ. เป็นหน่วยงานสนับสนุน

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือ
- ขยายบริการด้านมาตรวิทยาและสารสนเทศไปยังภูมิภาค
 - พัฒนาระบบการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์

5.5.2 ภาครัฐกิจเอกชน

➤ ร่วมมือกับภาครัฐในการนำผลงานผลวิจัย/องค์ความรู้ไปพัฒนาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

5.5.3 รัฐวิสาหกิจ มี วว. ร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนเพื่อผลักดันให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

5.6 ภาคี่ในการปรับระบบบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5.6.1 ภาครัฐบาล มี วท. เป็นหน่วยงานหลัก โดยมี อก. กษ. ศธ. รง. ฯลฯ เป็นหน่วยงานสนับสนุน โดย

- ประสานความร่วมมือในการผลักดันนโยบาย วท. เพื่อสนับสนุนภาคการผลิตและบริการ
- นำระบบการประเมินผลที่วัดความสำเร็จด้วยผลงานมาใช้ในหน่วยงาน

5.7 ภาคี่ในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์

5.7.1 ภาครัฐ ประกอบด้วย ก.คมนาคม ก.พลังงาน ก.พาณิชย์ ก.ICT ก.คลัง ก.อุตสาหกรรม ก.มหาดไทย ก.การพัฒนาสังคม ก. ทรัพยากรธรรมชาติ กทม. อปท. กำหนดนโยบาย และทำการศึกษาคความเหมาะสม/ดำเนินโครงการ

5.7.2 รัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย ทอท. บกท. รฟท. รฟม. กทท. ปตท. กฟผ. กปน. กปภ. ทีโอที กสท. อจน. กคช. จัดทำการศึกษาคความเหมาะสมของโครงการ/ดำเนินโครงการและให้บริการ

เอกชน: ให้ข้อมูลด้านปัญหา/อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานสาขาต่างๆ และเข้าร่วมงานดำเนินการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานร่วมกับภาครัฐ

5.7.3 สมาพันธ์โลจิสติกส์แห่งประเทศไทย

5.7.4 หน่วยงานอิสระ ประกอบด้วย กทช. และสตง. กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินการให้มีความโปร่งใส และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา

5.7.5 องค์กรมหาชน ประกอบด้วย สวทช. ศึกษา วิจัย และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนา

5.7.6 ปชช./NGO ร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ และตรวจสอบการดำเนินการให้มีความโปร่งใส และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา

5.7.7 สื่อประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลและข้อเท็จจริงของโครงการ

5.8 ภาควิชาในการพัฒนาด้านพลังงาน

5.8.1 ภาครัฐ ประกอบด้วย ก.พลังงาน ก.อุตสาหกรรม ก.มหาดไทย กำหนดนโยบาย และทำการศึกษาความเหมาะสม/ดำเนินโครงการ

5.8.2 ภาคเอกชน ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน

5.8.3 รัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย ปตท. กฟผ. กฟน. กฟภ. จัดทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ/ดำเนินโครงการและให้บริการ

5.8.4 หน่วยงานอิสระ ประกอบด้วย สตง. ตรวจสอบการดำเนินการให้มีความโปร่งใส

5.8.5 องค์กรมหาชน ประกอบด้วย สวทช. ศึกษา วิจัย และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เกี่ยวกับการพัฒนา

5.8.6 ปชช./NGO ร่วมกันประหยัดและอนุรักษ์พลังงาน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ และตรวจสอบการดำเนินการให้มีความโปร่งใส และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา

5.8.7 สื่อประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลและข้อเท็จจริงของโครงการ

